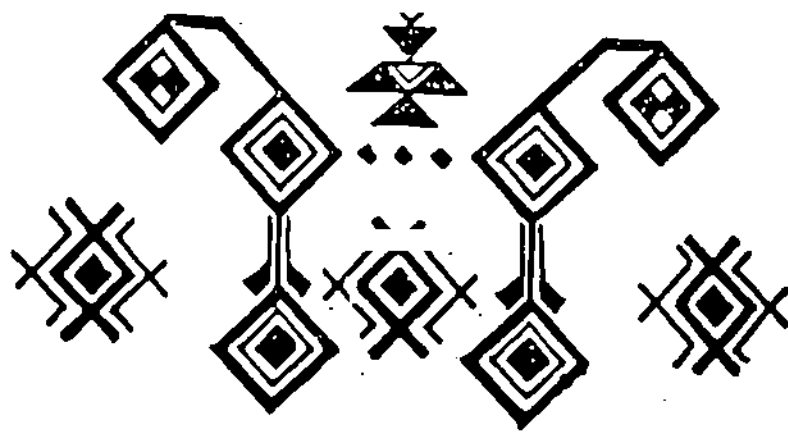

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΉΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Ήπειρωτικό Ήμερολόγιο

Ήωάννινα 1990

ΠΑΝΟΥ ΔΗΜ. ΤΖΙΟΒΑ

Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΙΕΝΕΞΗ ΤΟΥ ΛΟΖΕΤΣΙΟΥ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ 1908 ΜΕ ΒΑΣΗ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το Λοζέτσι, τώρα Ελληνικό, βρίσκεται στα βόρεια των χωριών του τμήματος του Μαλακασίου¹, και διαιρούνταν, την εποχή που εξετάζουμε, σε δύο μεγάλες συνοικίες, την Αγία Τριάδα και την Παναγιά, με πληθυσμό 120 οικογένειες². Η τότε κοινότητα³ είχε τρεις ενορίες, τις δύο πιά πάνω αναφερόμενες, και την ενορία του Μοναστηριού της Τσιούκας⁴.

Στις 17 του Ιούλη του 1908, η κοινότητα του Λοζετσιού, κατά παράβαση του άρθρου 52 του τότε κανονισμού των τριών τμημάτων⁵ εκλέγει τους τρεις επιτρόπους της Μονής της Τσιούκας, που ήταν ταυτόχρονα και έφοροι του σχολείου της Κοινότητας, με το παρακάτω (ανέκδοτο) πρακτικό, που το υπέγραφαν 43 δικαιούχοι πολίτες⁶.

«Ἡ κοινότης λοζετσιού τῶν Κατσανοχωριῶν τοῦ τμήματος Μαλακασίου ἀποτελουμένη ἐκ τριῶν ἐνοριῶν, τῆς Ἁγίας Τριάδος, τῆς Παναγίας καὶ τῆς

1. Ἡ Ἠπειρος ἔχει επαρχίες πέντε, τὰ Ἰωάννινα τὴν Μητρόπολιν με τέσσερες περιοχές, Ζαγόρι, Μαλακάσι, Τσαρκοβίσιτα καὶ Κούρεντα. Βλ. Α. Ι. Βρανούση, Ἀθανάσιος Ψαλίδας, περιοδικό Ἠπειρωτικὴ Ἔστια, τ. 1 (1952), σ. 466.

2. Βλ. Ἰωάννου Λαμπρίδη, Ἠπειρωτικὰ Μελετήματα, τεύχος τέταρτον, Μαλακασιακά, ἐν Ἀθῆναις 1888, σ. 23.

3. Γα τὸν κοινοτικό θεσμό βλ. D. Urquhart, La Turquie. Ses ressources, son organisation municipale, son commerce, traduit de l'anglais par X. Raymond, τομ. Β, Première partie, Paris 1836, σ. 37 Πρὸβλ. Ν. Μοσχοβάκη, Το ἐν Ἑλλάδι δημόσιον δίκαιον ἐπὶ Τουρκοκρατίας, Ἀθῆναι 1882, σ. 73, Κων. Παπαρηγόπουλου, Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐκδ. 1885, Ἀθῆναι, τόμος 7, σ. 256, Π. Ἀργυροπούλου, Ἡ δημοτικὴ διοίκησις ἐν Ἑλλάδι, Ἀθῆναι 1859, τόμος Α, σ. 26, Ν. Φιλάρτου, Πολιτεία καὶ Κοινότητες Κοινὰ καὶ Ὁμοσπονδίαί, Ἀθῆναι 1902, σ. 39, Α. Βρέκοση, Ἡ συνθήκη τῆς 21 Μαρτίου 1800, περ. Ἠπειρωτικὰ χρονικά, ἔτος 1928, σ. 294, Ἐπιθεώρησις τῆς Τοπικῆς Αυτοδιοικήσεως, ἔτος Θ (1930), σ. 136, Γ. Φίνλεϋ, Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, Ἑλληνικὴ μετάφρασις, Ἀθῆναι 1953, τόμος Ι, σ. 50, Ν. Πανταζόπουλου, Ἑλλήνων συσσωματώσεις κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν, Ἀθῆναι 1958, σ. 5, Νικ. Γ. Ζιάγκου, Τουρκοκρατούμενη Ἠπειρος, Ἀθῆναι 1953, σ. 164.

4. Γα τὸ μοναστήρι τῆς Τσιούκας. Βλ. Φωτίου Γ. Οικονόμου, Ἡ ἐν Ἰωαννίνοις Ἐκκλησία, Ἀθῆναι 1966, σ. 362.

5. Βλ. Στεφάνου Μπέττη, Ἡ Δημογεροντία τῶν Ἰωαννίνων, Ἠπειρωτικὸ Ἡμερολόγιον, ἐκδόσεις ΕΗΜ, Ἰωάννινα 1987, σ. 362 Πρὸβλ. Πάνου Δημ. Τζιόβα, Ἡ κοινοτικὴ διένεξις τοῦ Σκαμνελλίου στα 1871, Ἰωάννινα 1983, σ. 14.

6. Βλ. Ἀρχεῖον Μητροπόλεως Ἰωαννίνων (ΑΜΙ), φάκελλος διάφορα ἔγγραφα.

Μονής Τσούκας, συνελθούσα σήμερα εις δημοσίαν συνεδρίασιν ἐν τῷ ἐπι τούτῳ μέρει τῶν συνεδριάσεων¹ οικειοθελῶς καὶ εὐχαρίστως ἐξέλεξεν² ἐπὶ μίαν συνεχῆ διητίαν³, ἀρχομένην ἀπὸ σήμερα καὶ λήγουσαν τὴν 17ην Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1910 ἐφόρους τῆς Σχολῆς καὶ ἐπιτρόπους τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τσοῦκας⁴ τοὺς συγχωριανοὺς ἡμῶν κ.κ. Σταύρον Ἰωαννίδην, Σταύρον Κ. Ἰωάννου καὶ Χρῆστον Π. Μπαρούταν, ἐκ τῶν ἀποίων ταμίαις θὰ εἶνε ὁ κ. Σταύρος Ἰωαννίδης⁵ καὶ οἱ τινες, ὑπὸ τὴν ῥηθείαν ἰδιότητα ἀφείλουσιν ἀπὸ κοινοῦ νὰ διαχειρίζωνται ἐν θεοφοβίᾳ καὶ εἰσυνειδήσει τὰ εἰσοδήματα τῆς Μονῆς, νὰ ἐκλέγωσιν ἀρμοδίους διδασκάλους τῆς Σχολῆς⁶, νὰ τηρῶσι τακτικὰ βιβλία τῶν τε ἐξόδων καὶ ἐσόδων τῆς Μονῆς⁷ λαμβάνοντας ἐκάστοτε καὶ τὰς δεούσας ἀποδείξεις καὶ ληξιάσης τῆς εἰρημένης προθεσμίας παραδώσει λογοδοσίαν τῆς διητούς διαχειρίσεώς των⁸ εἰς τοὺς ὑπὸ τῆς Κοινότητος διορισθησομένους τότε πληρεξουσίου⁹ ἀπροφασίστως, παρουσιάζοντες συνάμα καὶ τὰς δεούσας ἀποδείξεις τῶν ἐξόδων τῆς Μονῆς.

Πάν δέ οὗτι θὰ ἐνεργῶσι καὶ πράττωσιν ἰστέρ τῶν συμφερόντων τῆς Μονῆς καὶ Σχολῆς θὰ ἦ ὑπὸ τὴν συναίνεσιν καὶ οὐχὶ ἐκαστος ἰδιαιτέρως. Δὲν θὰ ἔχωσι δὲ τὸ δικαίωμα νὰ συνάψωσι δάνειον ἀνευ τῆς συγκαταθέσεως τῆς Κοινότητος¹⁰. Ἐπίσης δὲν θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ παλῶσιν εἰς μέγα ποσὸν ζῶα ἀνευ κατεπειγούσης ἀνάγκης καὶ τῆς ἐγκρίσεως τῆς Κοινότητος.

Εἰς πίστωσιν ὅθεν τῶν ἀνωτέρω συνετάχθη τὸ παρόν, ὅπερ ἰστογράφεται

1. Κατὰ τὸ ἀρθρο 41 τοῦ κανονισμοῦ τῆς Δημογεροντίας τῶν τριῶν τμημάτων, ἡ ἐκλογή «διενεργεῖται ἐν τῷ πρὸς συνάθροικον ἄριστο μέρει τῆς κοινότητος». Βλ. Στ. Μπέττη ὁ.π. σ. 360

2. Κατὰ τὸ ἀρθρο 42 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ ἡ ἐκλογή γίνεται φανερῆ «δηλαθὴ ἐκαστος τῶν ἐκλογέων δηλοῖ τοὺς ἐπιχειρήσιμους ἰσογράφων ἐν τῷ ἐκλογικῷ ἰδιοχειρῶς ἢ ἰσογραφώμενος κατ' ἐντολὴν τοῦ ἐάν τυγχάνει ἀγράμματος ἰσὸς τινος τῶν διευθυνόντων τῶν τῆς ἐκλογῆς ἱερέων». Βλ. Στ. Μπέττη ὁ.π., σ. 360

3. Κατὰ τὸ ἀρθρο 52 τοῦ αὐτοῦ κανονισμοῦ ἡ περίοδος τῶν ἐπιτροπῶν ἦσαν διητίαι. Βλ. Στ. Μπέττη ὁ.π. σ. 362. Πρὸβλ. Πάνου Δημ. Τζιάβα, ὁ.π. σ. 14.

4. Ἐδῶ ἡ κοινότητα ἐφαρμόζει τὸ ἀρθρο 51 τοῦ κανονισμοῦ. βλ. Στ. Μπέττη ὁ.π. σ. 362.

5. Πὰ τον ταμία καὶ τὰ καθήκοντά του πρόβλεπε τὸ ἀρθρο 50 τοῦ Κανονισμοῦ τῶν τριῶν τμημάτων, βλ. Στ. Μπέττη ὁ.π. σ. 362 Πρὸβλ. Πάνου Δημ. Τζιάβα, ὁ.π. σ. 16.

6. Βλ. Πάνου Δημ. Τζιάβα, Ηλεκρωτικὰ σήμερικτα, Ο θεσμός των κοινοτικῶν εφοριῶν τῆς ἐπαρχίας Ἰωαννίνων, καὶ ἡ σχέση τους με τους διορισμοὺς καὶ τὴς περὶ τῶν δασκάλων, περ. Ηλεκρωτικῆ Εστία, τ. 29 (1980), σ. 983 κ.ε. Πρὸβλ. Στ. Μπέττη ὁ.π. σ. 363.

7. Το ἀρθρο 51 τοῦ κανονισμοῦ πρόβλεπε τὴν τήρησιν τῶν βιβλίων τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων, βλ. Στ. Μπέττη ὁ.π. σ. 362, Πρὸβλ. Πάνου Δημ. Τζιάβα, ὁ.π. σ. 14.

8. Το ἀρθρο 53 τοῦ κανονισμοῦ τῶν τριῶν τμημάτων πρόβλεπε τὴν υιοχρεωτικὴ λογοδοσία τῶν ἀπερχόμενων ἐπιτροπῶν στους διαδόχους των. βλ. Στ. Μπέττη ὁ.π. σ. 362 Πρὸβλ. Πάνου Δημ. Τζιάβα, ὁ.π. σ. 14-15.

9. Κατὰ τὸ ἀρθρο 18 τοῦ ἐπαρχιακοῦ κανονισμοῦ (Ἀρχεῖο συγγραφέα) τοῦ 1909 προβλεπόνταν ἡ λογοδοσία ἐνώπιον τριῶν ἐλεγκτῶν ποὺ ἐξέλεγε ἡ Κοινότητα.

10. Κατὰ τὸ ἀρθρο 18 τοῦ ἐπαρχιακοῦ κανονισμοῦ τοῦ 1909, ἀπαγορεύονταν ὁ δανεισμός χωρὶς ἀδεία τῆς τότε ἐνιαίας διοικητικῆς δημογεροντίας.

παρά τῶν ὑποφαινομένων ἐκλογέων τῆς Κοινότητος Λοζεταίου ἐνώπιον τῶν ἐφημερίων αὐτῆς¹ καί εἰς ἔνδειξιν.

Ἐν Λοζέτσι τῆ 20ῃ Ἰουλίου 1908 (ὀκτώ) Τ.Υ.».

Την ἐπαύριον τῶν ἐκλογῶν, τὸ πρακτικὸ στέλνεται γιὰ ἐπικύρωση στὴ δημογεροντία τῶν τριῶν τμημάτων, με ἐγγραφο τοῦ τότε μουχτάρη² τῆς κοινότητος Νικολάου Οἰκονόμου.

«Ἀριθ. Πρωτ. 453.

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Μητροπολίτην Ἰωαννίνων Κύριον Κύριον Γεράσιμον³ καί τὴν περὶ Αὐτὴν Ἀξιότιμον Διοικητικὴν Δημογεροντίαν τῶν τριῶν τμημάτων.

Σεβασμιώτατε,

Ὁ βαθυσεβάστως ὑποσημειούμενος Νικόλαος Οἰκονόμου Μουχτάρης τῆς Κοινότητος Λοζεταίου τοῦ τμήματος Μαλακασίου ὑποβάλλω τῆ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι ἐκλογικὸν ἐφοροεπιτρόπων τῆς Κοινότητος Λοζεταίου καί τῆς Ἰ. Μονῆς Τσοῦκας, διενεργηθῆν χθὲς ἐν τῇ Κοινότητι.

Τὸ ἐν λόγῳ ἐκλογικόν, νομίμως κατηρητισμένον, παρακαλῶ ὅπως παραπεμφθῆ⁴ εἰς τὴν ὑπὸ τὴν προεδρείαν⁵ τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος Ἀξιότιμον Διοικητικὴν Δημογεροντίαν τῶν τριῶν τμημάτων πρὸς ἐπικύρωσιν⁶.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ.

Ἐν Λοζεταίῳ τῆς 21ῃ Ἰουλίου 1908 Τ.Υ.»⁷.

Ταυτόχρονα καὶ με κύριον σκοπὸ νὰ μὴ ἐπικυρωθεῖ τὸ ἐκλογικὸ 9 κάτοικοι τοῦ Λοζεταίου υπέβαλαν ἐνστάση υποστηρίζοντας ὅτι οἱ ἐκλογές ἦταν παράνομες βασισμένοι στους παρακάτω βάσιμους λόγους, που κατοχυρώνει ὁ ἐπαρχικὸς κανονισμὸς τοῦ 1909, ἀσχετα ἀν ἀκόμη δὲν εἶχε ἐσχέ.

«Αὐτὸν Οὐδέμια διαταγὴ ἐδόθη παρὰ τῆς Ἰ. Μητροπόλεως εἰς τὴν Κοινότητά μας πρὸς διενέργειαν νέων ἐκλογῶν ἐφοροεπιτρόπων⁸, ὡς διαλαμβάνει ὁ

1. Το ἀρθρο 42 του κανονισμοῦ των τριῶν τμημάτων πρόβλεπε ὅτι στὴν ἐκλογὴ τὴν ἐνεργούσαν οἱ μερεῖς τῆς κοινότητος. Βλ. Στ. Μπέττη, ὁ.π. σ. 363.

2. Κατὰ τὸ ἀρθρο 8 του τουρκικοῦ νόμου, περὶ τοῦ τρόπου τῆς συστάσεως καὶ διαιρέσεως των δήμων «ἑκαστον χωρίον ἔχει, ὡς καὶ πρότερον, ἀνά ἓνα μουχτάρην». Βλ. Δημητρίου Νικολαΐδη, Οθωμανικοὶ κώδικες, τόμος 3ος Κων/πολι 1891, σ. 3001.

3. Γιὰ τὸν Μητροπολίτη Γεράσιμο βλ. Παραμυθίας καὶ Πάργας Ἀθηναγόρα, Ἡ ἐκκλησία των Ἰωαννίνων, περ. Ἠπειρωτικὰ Χρονικά τ. 3 (1928), σ. 44. Πρὸς βλ. Φωτίου Οἰκονόμου, ὁ.π. σ. 49.

4. Το ἐκλογικὸ ὑποχρεωτικὰ στέλλονταν γιὰ ἐπικύρωση στὴ διοικητικὴ δημογεροντία, σύμφωνα με τὸ ἀρθρο 16 του ἐπαρχιακοῦ κανονισμοῦ τοῦ 1909.

5. Ο κατὰ καιροῦς Μητροπολίτης των Ἰωαννίνων ἦταν πρόεδρος ὅλων των Δημογεροντιῶν τῆς ἐπαρχίας καὶ τῆς πόλης των Ἰωαννίνων.

6. Σύμφωνα με τὸ ἀρθρο 16 του ἐπαρχιακοῦ κανονισμοῦ, ἡ δημογεροντία ἀπεφάσιζε γιὰ τὸ κύρος τῆς ἐκλογῆς.

7. Βλ. ΑΜΙ, φάκελλος διάφοροι ἐγγραφα.

8. Βλ. Το ἀρθρο 11 του ἐπαρχιακοῦ κανονισμοῦ τοῦ 1909.

έν λοχύϊ κανονισμός περί εκλογής έφοροεπιτρότων και διά της όποίας διαταγής θά έλάμβανεν γνώσιν σήματα ή κοινότης μας καθότι διά ταύτης θά ώρίζετο ή ήμέρα και θά έκανονίζοντο τά της εκλογής¹.

Βον) Τό ύπ' ένίων συγχωριανών μας κυκλοφορήσαν εκλογικόν ύπεγράφετο εις τά παντοπωλεία ήτοι εις τόπον όλως άναρμόδιον πρός εκλογήν² συνάμα δέ άνεξελέγκτως ύπεγράφετο και παρά προσώπων μη δικαιούχων, άφού ύπέγραψαν και οι διδάσκαλοι³.

Γον) Διότι δέν έληξεν εισέτι ή περίοδος των νυν έφοροεπιτρότων⁴.

Στις 23 του Ιούλη του 1908, συνέρχεται η δημογεροντία των τριών τμημάτων και αφού έλαβε υπόψη της, την παραπάνω ένσταση απέρριψε παμπηρεί το εκλογικό της Κοινότητος, και με την υπ' αριθ. 487 ανέκδοτη απόφασή της, διέταξε:

«Γνα έκδοθή έπιστήμως διαταγή παρά της Ί. Μητροπόλεως δι' ης να προσαλείται ή Κοινότης διά την διενέργειαν των νέων εκλογών έφοροεπιτρότων της Κοινότητος και της Ί. Μονής Τσοίκιας, πρό της διενεργείας των όποιων να λάβωσιν χώραν τά ύπό του κανονισμού προβλεπόμενα προκαταρκτικά επί των εκλογών ήτοι να συνταχθή ό εκλογικός κατάλογος άπάντων των δικαιούχων κατοίκων της Κοινότητος, των έχόντων δικαίωμα ψήφου συμφώνως μέ τά άρθρα 4 και 38 του έν λοχύϊ κανονισμού των τριών τμημάτων⁵».

Με την ίδια απόφασή της, η δημογεροντία των τριών τμημάτων, επέτρεψε την εγγραφή των ελεοδοτουμένων στον εκλογικό κατάλογο⁶, καθόριζε την επιτροπή της σύνταξης του εκλογικού καταλόγου, που την αποτελούσαν ο μουχτάρης, οι εφοροεπίτροποι που δεν είχαν ακόμη αντικατασταθεί και οι μερείς της κοινότητος⁷. Ενεργώντας την παραπάνω απόφαση της δημογεροντίας των τριών τμημάτων, ο τότε Μητροπολίτης των Ιωαννίνων Γεράσιμος, υπό την ιδιότητα του Προέδρου, αποστέλλει την παρακάτω εγκύκλιό του προς την κοινότητα του Λοζετσιού.

1. Βλ. Το άρθρο 12 του επαρχιακού κανονισμού του 1909. Πρβλ. Πάνου Δημ. Τζιάβα. Η νεώτερη πολιτική ιστορία των Ιωαννίνων, περ. Ηπειρωτική Εστία, τόμος 37 (1989) σ. 24.

2. Η ένσταση στηρίζονταν στο άρθρο 56 του κανονισμού των τριών τμημάτων, όπου ορίζονταν ο τόπος της εκλογής. Βλ. Στ. Μιχάττη ό.π. σ. 363.

3. Κατά τον επαρχιακό κανονισμό του 1909, οι έμμοθοι υπάλληλοι της κοινότητος δεν είχαν δικαίωμα ψήφου άρθρο 7 παρ. Γ.

4. Κατά το άρθρο 52 του κανονισμού των τριών τμημάτων η θητεία της εφοροεπιτροπείας ήταν διετής. Βλ. Στ. Μιχάττη ό.π. σ. 362.

5. Βλ. ΑΜΙ, ό.π. σ. 335.

6. Βλ. ΑΜΙ, ό.π. σ. 335-336.

7. Βλ. ΑΜΙ, ό.π. σ. 337.

«Αριθ. Πρωτ.: 457.

Αιδέσιμοι Ἴερεῖς οἱ ψάλλοντες εἰς τὴν Κοινότητα Λοιζετοίου, τίμιοι ἐφοροεπίτροποι, πρόκριτοι, Μουχταρκδημογέροντες καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι χριστιανοὶ εὐχόμεθα ὑμᾶς πατρικῶς. Ἡ ὑπὸ τὴν ἡμετέραν Προεδρείαν Ἀξιότιμος Διοικητ. Δημογεροντία τῶν Τριῶν Τμημάτων κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν αὐτῆς ἀπέρριψε τὸ ὑπ' ἐνίων συγχωριανῶν σας ὑποβληθὲν πρὸς ἐπικύρωσιν ἐκλογικῶν ἐφοροεπιτρόπων τῆς Κοινότητός σας ὡς μὴ συμφώνως πρὸς τὸν ἐν ἰσχύϊ κανονισμόν τῶν Τριῶν Τμημάτων καταρτισθὲν¹.

Ἐγκρίνει δὲ ἵνα προσβῶσιν οἱ δικαιούχοι ἐκλογεῖς τῆς Κοινότητός σας εἰς ἐκλογὴν ἐφοροεπιτρόπων συμφώνως μὲ τὸν ρηθὲντα κανονισμόν. Πρὸς τοῦτο ὁθεν ἐντέλλονται οἱ Ἴερεῖς, οἱ ἐν ἰσχύϊ ἐφοροεπίτροποι καὶ ὁ Μουχτάρης τῆς Κοινότητός σας, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ ἐργασθῶσι καὶ συντάξωσι τὸν ἐκλογικὸν κατάλογον², ἐμπεριέχοντα τοῖς δικαιούχοις ἐκλογεῖς τῆς Κοινότητός σας συμφώνως μὲ τὸν ρηθὲντα κανονισμόν τῶν τριῶν τμημάτων, καθ' ὃν δικαιούχοι ἐκλογεῖς εἶνε οἱ συμπληρώσαντες τὸ 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ ὄντες ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Κοινότητος³, ἐξαιροῦνται δὲ οἱ διατελοῦντες ὑπὸ τὸ βάρος ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτιμίου, οἱ ὀφείλοντες ἰερά χρήματα εἰς τινα ἐκκλησίαν τῆς Κοινότητός σας ἢ εἰς τι εὐαγὲς ἴδρυμα τῶν Τριῶν Τμημάτων καὶ ἀρνούμενοι νὰ τὰ πληρῶσωσιν ἢ οἱ ἐγγυηταὶ αὐτῶν, οἱ καθυστεροῦντες βακουφικὰς γαίας, οἱ ἀποδειχθέντες ἐλλειμματῆται ἐν τῇ διαχειρίσει περιουσίας, οἱ ἀπωλέσαντες τὰ πολιτικὰ δικαιώματα συνετεία καταδικαστικῆς ἀποφάσεως⁴, ἐξαιρετικῶς δὲ διὰ τὴν κοινότητά σας ἐπιτρέπεται νὰ θεωρηθῶσι δικαιούχοι οἱ ἐλεοδοτούμενοι. Ἀφοῦ συνταχθῆ ὁ ἐκλογικὸς κατάλογος νὰ ἀναρτηθῆ ἀντίγραφον αὐτοῦ ἐπὶ 8 ἡμέρας εἰς κεντρικὸν μέρος τῆς Κοινότητος ὅπως λάβωσι γνῶσιν οἱ δικαιούχοι καὶ ὑποβάλλωσιν αἰτήσιν ἐγγραφῆς εἰς τὴν συντακτικὴν τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου ἐπιτροπὴν οἱ φρονούντες ὅτι

1. Ἦταν κυρίαρχο δικαίωμα τῆς δημογεροντίας των τριῶν τμημάτων ἡ ἀπόφασις γιὰ τὸ κύρος τῆς ἐκλογῆς. Ὁ κανονισμὸς τοῦ 1909 (επαρχιακὸς εἶχε καθορίσει γι' αὐτὸ εἰδικὴ διάταξη διευρύνοντας τὸ ἀρθρο 44 τοῦ κανονισμοῦ των τριῶν τμημάτων. Τὸ ἀρθρο 14 τοῦ επαρχιακοῦ κανονισμοῦ τοῦ 1909, ὅπου καθορίζει ὅτι ἡ ἐνιαία Δημογεροντία ἀποφαίβει γιὰ τὸ κύρος τῆς ἐκλογῆς.

2. Τῇ διάταξιν αὐτὴν ἡ ὁποία καθόλου ἔδεν ἀνιφέρεται στὸν κανονισμό των τριῶν τμημάτων τὴν ἔκανε νόμο ὁ επαρχιακὸς κανονισμὸς τοῦ 1909 με τὸ ὑπ' αριθ. 11 ἀρθρο του.

3. Τὸ ἀρθρο 38 τοῦ κανονισμοῦ των τριῶν τμημάτων πρόβλεπε ὅτι οἱ ἐκλογεῖς ἔπρεπε νὰ ἔχουν ἡλικίαν 25 ἐτῶν. Βλ. Στ. Μπέττη, ὁ.π. σ. 360. Τὴν αὐτὴν ἡλικίαν θέσπισε καὶ ὁ επαρχιακὸς κανονισμὸς τοῦ 1909 με τὸ ὑπ' αριθ. 6 ἀρθρο του.

4. Τὸ ἀρθρο 4 τοῦ επαρχιακοῦ κανονισμοῦ ἀπέλειε ἀπὸ τὴν ἐκλογὴν τοὺς δικαιούχοις πολῖτες ποὺ εἶχαν τελεσίδικα καταδικαστεῖ. Βλ. Στ. Μπέττη, ὁ.π. σ. 354. Ὁ νέος κανονισμὸς τοῦ 1909 διατήρησε τὴν διάταξιν αὐτὴν με τὸ ὑπ' αριθ. 7 παρ. Α. ἀρθρο του.

ηλικιήθησαν και δεν συμπεριμεληθήσαν εις τον εκλογικόν κατάλογον'. Μεθ' ού να άπικτελήτε, τον κατάλογον και τας τυχόν ίπιφληθησομένας αίτησεις ή ένστάσεις εις την 'Ι. Μπυρόπολιν άμέσως διά τά περαιτέρω'. Συνοσιώμεν όπως ή έν λόγω συντακτική έπιτροπή προβθ άμέσως εις την εκτέλεσιν του έργου της συντάξεως του εκλογικού καταλόγου Ταύτα εις γνώσιν σας είντε δε έν Κυρίω ύγιαίνοντες 'Ιωάννινα τθ 23θ 'Ιουλίου 1908, 'Ο 'Ιωαννίνων Γεράσιμος'».

Οι εφημέρια της Κοινότητος και ο μουχιάρης κάλεσιν τους τότε εφοροεπιτρόπους Νικόλαο Νικολό και Δ Πισπιρή για να ενεργήσουν από κοινού τη σύνταξη του εκλογικού καταλόγου αλλά αυτοί αρνήθησαν με αποτέλεσμα 21 κάτοικοι, μεταξύ των οποίων και ο μουχιάρης, να στείλουν στον μπυροπολίτη την πικρακάτω διαμαρτυρία.

-Πρός την Α Σ. τον Μπυροπολίτην 'Ιωαννίνων κ.κ. Γεράσιμον.

Σεβτισμιώτατε,

Οι βιθικωφθήσιως ύποφαινόμενοι κάτοικοι λοξετοίου, ύποβάλλομεν προς την 'Υ.Σ. τά έξής:

Σήμερον εκλήθησαν ύπό τών 'Ιερών της Κοινότητος ήμών οι ένταύθα έφοροεπιτρόποι Νικόλαος Κ Νικολός και Δημήτριος Γ. Πισπιρης ίνα συνωδά τθ διαταγή της 'Υ.Σ. προβάσιν εις την σύνταξιν του εκλογικού καταλόγου προς εκλογήν νέων έφοροεπιτρόπων της Μονής Τασίας. Ούτοι όμως, καθά και οι 'Ιερείς παρά πόδας της διαταγής δηλοσίουν, ήρηθήσαν διάφορα προφασιζόμενοι και προφανώς δυστροποδόντες'. Τήν τακτικήν ταύτην της δυστροπίας και τών άτελευτήτων ένστάσεων άκολουθούσιν οι ειρημίνοι έφοροεπιτροπικ μετά του έν 'Ιωαννίνοις συναδέλφου των Χρίστου 'Αντιωμάδου από διετίας, ήτικ από της λήξεως του εκλογικού των, κατορθώσαντες επί διετίαν βλόκληρικν διά παντοίων, θεμιτών και άθεμιτών, μέσων να διατηρηθώσιν ως

1. Αφρά την εκάμαση των ένστάσεων σε πρώτο στάδιο. Η διάταξη αυτή δεν αναφέριται στον κανονισμό των τριών τμημάτων. Αντίθετα αναφέριται στον επαρχιακό κανονισμό του 1909 στο άρθρο 11, όπου γίνεται λόγος γ' αυτής και καθορίζεται ο χρόνος εκάμασης που δεν έπρεπε να ξεπερνάει τις 3 μέρες

2 Αφρά την εκάμαση των ένστάσεων σε δεύτερο στάδιο Η διάταξη αυτή δεν περιλαμβάνεται στον κανονισμό των τριών τμημάτων Αντίθετα περιλαμβάνεται στον επαρχιακό κανονισμό του 1909 στο άρθρο 11 όπου καθορίζεται το όριο εκάμασης που δεν έπρεπε για πάντα λόγο να ξεπερνάει την 15 του Δεκέμβρη

3. Βλ. ΑΜΙ. φάκελλος διάφορα έγγραφα

4 Παρά πόδας της εγκυκλίου του Μπυροπολίτη και με ημερομηνία 24 του Ιούλη τον 1908 οι δύο εφημέρια της Κοινότητος και ο Μουχιάρης έγγραφον.

α) 'Ότι έν τθ άπεισίθ του συναδέλφου των Χρίστου 'Αντιωμάδου όντως διαρκώς έν 'Ιωαννίνοισ έν εργάζονται β) Προφασιζόμενοι διάφορα και κοισόντες τον θυμωμένον άνεχάρησαν εις τά ύλα γ) Καί τελευταίον όντες άγράμματοι δεν δύνανται καταλλάξως να έννοήσασιν τον κανονισμόν και την ήγκυκλιον δυστροποδόντες ήμισίως προς άποφυγήν της εκλογής. Βλ. ΑΜΙ. φάκελλος διάφορα έγγραφα

ἐπίτροποι τῆς Μονῆς Τσιούκας, τὸ ὅποσον καὶ ἤδη ἐπιδιδύκοισι, καὶ νὰ διαχειρισθῶσι κατὰ τὸ δοκοῦν τὴν περιοικίαν τῆς Μονῆς κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ὡς θὰ ἀποδειχθῇ μετὰ τὸν διορισμὸν Νέας ἐφοροεπιτροπείας. Περὶ ὄλων τούτων ὡς καὶ περὶ τῆς ἀτασθαλοῦ διαχειρίσεως τῶν ἐπιτρόπων τῆς Μονῆς Τσιούκας ὑπεβλήθησαν αἰτήσεις πρὸς τὴν Ὑ.Σ., ἀλλὰ δὲν εἰσπραύσθησαν. Ἐπειδὴ ὁμως ἤδη διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους τὸ πλεῖστον τῆς Κοινότητος δὲν ἀνέχεται νὰ βλέπῃ τὰ δικαιώματα καταπατούμενα διὰ τῶν δικτεροκτιῶν καὶ ἀλλεπαλλήλων ἀναβολῶν τῶν προκαλοῦμένων ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων καὶ τῶν ὀργάνων τους, εἶνε δὲ ἐπόμενον νὰ συμβῆ καὶ ἀπεικταλὸν τι ἐκ τῆς δικαίας κατ' αὐτῶν ὀργῆς τοῦ πλήθους, πρὸς δὲ καὶ ἐπειδὴ οἱ ὡς ἀνω ἐπίτροποι, βλέποντες ἐαυτοὺς κλονιζομένους, ἐνδέχεται νὰ κάμωσι κατάχρησιν πωλοῦντες κρυφίως κινητὰ πράγματα τῆς Μονῆς¹.

Διὰ ταῦτα ἐξαιτούμεθα

Ὅπως μέχρι νομίμου διορισμοῦ καὶ ἐγκαταστάσεως νέων ἐπιτρόπων διατάξῃτε τοὺς ἐν ἰσχυρῷ ἐπιτρόπους νὰ μὴ προσβῶσιν εἰς οὐδεμίαν πράξιν ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των καὶ ἐπιβλέπωνται ὑπὸ τῶν προκρίτων τῆς Κοινότητος, ἐπιταχινθῆ δὲ ἡ ἐκλογή. Ἐν Λοζετούῳ τῇ 24ῃ Ἰουλίου 1908 Τ.Υ.»².

Ἡ ἀντίδραση τῶν δύο ἐφοροεπιτρόπων τελικὰ κάμφθηκε καὶ αποφάσισαν νὰ συντάξουν τὸν ἐκλογικὸν κατάλογο σύμφωνα με τὴν ἐγκύκλιον τῆς Μητροπόλεως. Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς σύνταξης, περὰ τωσέ το ἔργο τῆς στις 27 τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1908, καὶ δὲν ἔκανε δεκτοὺς οκτῶ δικαιούχους πολίτες, «δι' αἰτίας, ἃς σήμερον ἀντιπιοιοῦνται νὰ δηλώσωσιν ἐνταῖθα, θὰ εἴπωσι δὲ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει ἐγγράφως»³. Οἱ οκτῶ ὁμως δικαιούχοι πολίτες, που δὲν καταχωρήθησαν στὸν ἐκλογικὸν κατάλογο, ἀντέδρασαν ἀμεσα καὶ υπέβαλαν στὴ συντακτικὴ τοῦ καταλόγου ἐπιτροπὴ τὴν παρακάτω ἐνστάση:

«Ἐπειδὴ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου ἐξηρέσατε ἡμᾶς τοὺς κάτωθι ὑπογεγραμμένους ἀνευ ἐννόμου αἰτίας, παρακαλοῦμεν νὰ ἐκθέσητε ἐγγράφως κάτωθι τῆς παρούσης τοὺς λόγους, δι' οἷς ἐξηρέσατε ἕνα ἕκαστον ἐξ ἡμῶν ἰδιαιτέρως, ὅπως ὑποσκόλωμεν καὶ ἡμεῖς τὰς ἐνστάσεις μας, ἃς θὰ καταχωρήσητε ὀπισθεν τῆς παρούσης»⁴.

Ὁ ἐκλογικὸς κατάλογος μαζί με τὴν παραπάνω ἐνστάση διαβιβάστηκε στὴ δημογεροντία τῶν τριῶν τμημάτων⁵, γιὰ ἐπικύρωση. Ἡ δημογεροντία συνήλθε

1. Ὁ ὠχυρισμὸς αὐτὸς εἶναι ἀπίστος καὶ ἀδικι κατηγοροῦνται οἱ τρεῖς ἐφοροεπιτροποὶ. Το ἄρθρο 30 τοῦ κεινονωμοῦ τῶν τριῶν τμημάτων ρητὰ καθόριζε ὅτι τα μονιασθήρια τα διοικουίκαν οἱ Ἰγούμενοι. Βλ. Στ. Μπέττη, ὁ.π. σ. 358.

2. Βλ. ΑΜΙ, φάκελλος διάφορα ἐγγραφα.

3. Βλ. ΑΜΙ, φάκελλος διάφορα ἐγγραφα.

4. Βλ. ΑΜΙ, φάκελλος διάφορα ἐγγραφα.

5. Γιὰ τις τότε δημογεροντίες. Βλ. Πάνου Δημ. Τζιάφα, Ἡ Ἐνωσία Δημογεροντία Ἰωαννίνων, Περ. Πειραματικὴ Βοτία, τόμος 27 (1979), σ. 1. Πρβλ. Τοῦ ἰδίου, Ἡ νεώτερη πολιτικὴ ιστορία τῶν Ἰωαννίνων, περ. Πειραματικὴ Βοτία τόμος 34 (1986), σ. 162.

στις 30 του Ιουλίου του 1908 και με την υπ' αριθ. 492 απόφασή της απέρριψε την από 24 του Ιουλίου του 1908 αίτηση των 21 δικαιούχων πολιτών και διέταξε τους δύο επιτρόπους Νικολό και Πισπιρή, να γνωρίσουν, μέχρι τις 7 του Αυγούστου του 1908, προφορικά ή γραπτά τους λόγους για τους οποίους εξείρεσαν τους οκτώ δικαιούχους πολίτες¹.

Οι δύο εφοροεπίτροποι συμμορφώθηκαν με την παραπάνω απόφαση της δημογεροντίας των τριών τμημάτων και με το από 6 Αυγούστου του 1908 έγγραφό τους εξηγούν τους λόγους της εξαίρεσης των οκτώ δικαιούχων πολιτών. Το έγγραφο αυτό έχει ιδιαίτερη, κατά τη γνώμη μας, ιστορική αξία γιατί δίνει ανάγλυφα τις τριβές των τότε κοινοτικών παρατάξεων και γι' αυτό και το καταχωρούμε όπως έχει τηρώντας και την ορθογραφία του πρωτοτύπου:

«Πρός την Αίτου Σεβασμιότητα τόν Μητροπολίτην Ἰωαννίνων κύριον κύριον Γεράσιμον καί την περί Αὐτόν Ἀξιότιμον Δημογεροντίαν τῶν Τριῶν Τμημάτων:

Σεβασμιώτατε,

Οἱ βαθυσεβάστως ἱστοσημειούμενοι ἐφοροεπίτροποι τῆς Κοινότητος Λοξοτοίου καί μέλη τῆς συντακτικῆς ἐπι τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου ἐπιτροπῆς Ν. Νικολός καί Δ. Πισπιρῆς ἱσοβάλλομεν τῇ Ὑμ. Σεβασμιότητι καί τῇ Ἀξιότιμῳ Δημογεροντίᾳ τὰ ἐπόμενα.

Δυνάμει ἀποφάσεως τῆς Ἀξιότιμου Δημογεροντίας διορισθέντες ὡς λάβωμεν μέρος εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου, προέβημεν εἰς τὴν ἐν λόγω ἐργασίαν μετὰ τῶν ἐρέτων καί τοῦ μοιχτάρη². Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦτου δὲν συμπεριελάβομεν τοῖς συγχαριανοῖς μας Ἰωάννην Οἰκονόμου, Σταύρον Ἰωαννίδην, Γεώργιον Χρ. Ἰωαννίδην, Νικόλαον Γ. Σιαχλῆν, Χρῆστον Μπαρούταν, Κων/νον Α. Οἰκονόμου, Σταύρον Κ. Γιάννην καί Ἀθανάσιον Γ. Νάτσιαν. Οἱ λόγοι δὲ δι' οὓς ἐξήρεσαμεν τοῦτους καί δὲν θεωροῦμεν ὡς δικαιούχους ἐκλογεῖς εἶνε οἱ ἐπόμενοι:

Ὁ Ἰωάννης Οἰκονόμου ἐξαιρετός διότι δὲν πληρῶνει εἰς ἀνέριστον τὸν στρατιωτικὸν φόρον ἐαυτοῦ³ καί τῶν ἀρρέτων μελῶν τῆς οἰκογενείας του, ὡς ἐνδείκνυται τοῦτο ἐκ τοῦ ἐπισίμου δεφτερίου⁴ καί κυρίως διότι ὡς μοιχτάρης

1. Βλ. ΑΜΙ, ὅ.π. σ. 330-331.

2. Για τὴν πόλη των Ἰωαννίνων, τὴν συντακτικὴ ἐπιτροπὴ τὴν ἀποτελοῦσαν 5 μέλη, που ἐκλέγονταν κατ' ἐπιθεῖα ἀπὸ τὴ γενικὴ συνέλευση των δικαιούχων πολιτῶν. Βλ. Πάνου Δημ. Τζιάβα, *Ἱστορικὰ σήμερινα*. Οἱ κοινοτικὲς ἐκλογὲς των Ἰωαννίνων τοῦ ἔτους 1887 με βάση ἀνάδοτα στοιχεῖα, περ. Ἱστορικὴ Ἑστία 229 (1981), σ. 799.

3. Ἡ διάταξη εἶχε ἰσχύ και για τὴν τότε κοινότητα των Ἰωαννίνων καθὼς και για ὅλες τὶς κοινότητες τῆς ἐπαρχίας. Βλ. Πάνου Δημ. Τζιάβα, ὅ.π. σ. 30. Το ποσὸ του στρατιωτικοῦ φόρου κατὰ τὸν τουρκικὸ νόμο «ἦταν τὸ ἀντίτιμον τῆς ἀντικαταστάσεως ἑνὸς στρατιώτου». Βλ. Δημ. Νικολαΐδη ὅ.π., τόμος 4, σ. 3810 Πρὸς Πάνου Δημ. Τζιάβα, ὅ.π. σ. 162.

4. Για τὴν καταβολὴ των φόρων συμπληρώνονταν με κάθε λεπτομέρεια δύο δευτέρια, τὸ Ἀγιογωργεῖο και τὸ Ἀγιοδημητρίσιο, που συμβόλιζαν τὴν καταβολὴ των φόρων ἀνὰ κάθε ἐξάμηνο. Βλ. Γεώργιον Παπαγεωργίου. Οἱ συνεχνῆς στα Γιάννενα κατὰ τὸν 19ο και τὶς ἀρχὲς του 20οῦ αἰῶνα (Ἀρχεῖς 19οῦ αἰ. ὡς 1912) Ἰωάννενα 1982, σ. 63.

πρὸ τινῶν ἐτῶν κατεχράσθη τὴν Κοινότητα ὑπὲρ τὰς 110 λίρας, ἐξ ὧν τὰς μὲν 50 κατέβαλον εἰς τὸ κυβερνήτικόν ταμεῖον, οἱ ἐγγυηταὶ τοῦ Χρῆστος Πολίτης, Ἰωάννης Γ. Γκρέστας καὶ Χαραλάμπης Χρ. Χαλβατζῆς, τὰς δὲ λοιπὰς 60 λίρας ἡ Ἱερὰ Μονὴ Τσιούκας καὶ αἱ δύο ἐκκλησίαι τῆς Κοινότητος Ἁγία Τριάς καὶ Παναγία, αἵτινες μέχρι τοῦδε καθυστεροῦνται· οὗτος δὲ ἔκτοτε οὐδὲν πολιτικὸν δικαίωμα κέκτηται ἐν τῇ Κοινοότητι μας.

Ὁ Σταῦρος Ἰωαννίδης δὲν ἐνεγράφη, ἵνα προηγουμένως ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις ἀποφασίσῃ ἐάν οὗτος, ἐκτελεστής ὢν τῶν διαθηκῶν Μαντελοπούλου¹ καὶ Ἰωαννίδου², δικαιούται νὰ ἐκλέγῃ καὶ ἐκλέγηται καὶ ὡς ἐφοροεπίτροπος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τσιούκας. Ὁ Γεώργιος Χρ. Ἰωαννίδης ἐξαιρετέος, διότι τυγχάνει διδάσκαλος ἐκτός ἐάν ὑποσχεθῇ ὅτι δὲν θὰ ἐπιδιώξῃ θέσιν ἐν Λοζεταίῳ καὶ συνεπῶς δὲν θὰ διορισθῇ ὑπ' οὐδεμιᾶς ἀναδειχθησομένης ἐφορείας.

Ὁ Κων/τῖνος Α. Οἰκονόμου διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἦτοι εἶνε διδάσκαλος ἐκτός καὶ αὐτὸς ἐάν ὑποσχεθῇ τὸ αὐτό.

Ὁ Νικόλαος Γ. Σιαχλῆς καὶ Ἀθανάσιος Γ. Νάτσικας ἐξαιρετέοι διότι δὲν πληρῶνουν οὔτε λεπτὸν τοῦ στρατιωτικοῦ φόρου ἑαυτῶν καὶ τῶν ἀρρένων μελῶν τῆς οἰκογενείας των.

Ὁ Χρῆστος Μπαρούτας ἐξαιρετέος διότι τυγχάνει ἐπίτροπος τῆς ἐκκλησίας Παναγίας τῆς Κοινοότητός μας καὶ ἀρνεῖται νὰ λογοδοτήσῃ³.

Ὁ Σταῦρος Κ. Γιάννη ἐξαιρετέος διότι, πρὸ εἰκοσαετίας ἐπὶ πενταετίαν χρηματίσας ἐπίτροπος τῆς Ἱερᾶς ἐκκλησίας Παναγίας τῆς Κοινοότητός μας δὲν ἐλογοδότησε καὶ κυρίως διότι καθυστερεῖ πρὸ εἰκοσαετίας 24 εἰκοσόφραγκα, τὰ ὁποῖα καὶ μόνος του πολλάκις ὡμολόγησεν ἐνώπιον πάσης τῆς Κοινοότητος ὅτι κατακρατοῦνται ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ λόγος λοιπὸν οὗτος δύναται νὰ ἐξουδετερωθῇ ἐάν καταβάλλῃ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν τῶν 24 εἰκοσαφράγκων⁴. Διὰ τοὺς εἰρημένους ὄθεν λόγους, τοὺς διαλαμβανομένους εἰς τὸν ἐν ἰσχύϊ κανονισμὸν τῶν τριῶν τμημάτων φρονοῦμεν, Σεβασμιώτατε, ὅτι οἱ ρηθέντες ἐπτὰ κάτοικοι δέον νὰ μὴ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸν ἐκλογικὸν κατάλογον, ὅπως ὅλως ἀδίκως καὶ παρανόμως ἐξαιτοῦνται ἐν τῇ πρὸς τὴν συντακτικὴν ἐπὶ τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου αἰτήσῃ των ὑπὸ ἡμερομ. 27 Ἰουλίου 1908, ἧτις τυγχάνει ἀπορριπτέα. Περί δὲ τοῦ Σταύρου Ἰωαννίδου ἐπαφλεῖται τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει ὡς ἐκτελεστοῦ διαθήκης. Διατελοῦμεν μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ. Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 6ῃ Αὐγούστου 1908. Εὐπειθέστατοι Δημήτριος Πισπιρῆς, Νικόλαος Κ. Νικολός⁵».

1. Βλ. Διαθήκη Νικολάου Ἀθανασίου Μαντελοπούλου, Αθήναι 1930, σ. 10.

2. Βλ. Διαθήκη Παναγιώτου Ἰωαννίδου Παλαρχήστου, Αθήναι 1930, σ. 20.

3. Τῇ διάταξιν αὐτὴν τὴν κατάργησε ὁ νέος ἐπαρχιακὸς κανονισμὸς τοῦ 1909.

4. Τῇ διάταξιν αὐτὴν τὴν ἐφάρμοσε καὶ ὁ ἐπαρχιακὸς κανονισμὸς τοῦ 1909, ὁ ὁποῖος στὸ ἀρθρο 7 παρ. 8 ἀναφέρει: «Ἐκτός ἐάν καταβάλλωσι τὰ καθυστερούμενα πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ ὀριστικοῦ καταλόγου τῶν ἐκλογέων καὶ ἐκλεξιμῶν τῆς κοινότητος».

5. Βλ. ΑΜΙ, φάκελλος διάφορα ἐγγράφα.

Οι παραπάνω δικαιούχοι πολίτες επειδή νόμισαν ότι οι λόγοι της εξαίρεσής τους δεν ήταν ισχυροί αντέδρασαν άμεσα δια του Ιωάννη Οικονόμου ο οποίος κατέθεσε νέα ένσταση τόσο για τον εαυτό του όσο και για τους υπολοίπους. Με την ένστασή του αυτή ο Οικονόμου ζητούσε από τον Πρόεδρο της δημογεροντίας των τριών τμημάτων να διατάξει το γραμματέα του σώματος να τους γνωρίσει τις μέρες της συνεδρίας για να παραστούν και να ανατρέψουν τους λόγους της εξαίρεσής από τον εκλογικό κατάλογο του Λοξοταίου¹.

Η αντίθετη μερίδα, που ήθελε την εξαφάνιση των δύο επιτρόπων Πισπιρή και Νικολού, αντέδρασε άμεσα και εξαίρεσε, με τη σειρά της, από τον εκλογικό της κοινότητας κατάλογο, τους δύο εν ενεργεία επιτρόπους με την ανοχή και τη σκανδαλώδη συμμετοχή του τότε μουχτάρη Οικονόμου. Η ενέργεια αυτή οδήγησε τους δύο πρώτους, στη διαγραφή δύο ακόμη ατόμων² από την αντίθετη μερίδα και το όλο θέμα άρχισε να παίρνει διαστάσεις κοινοτικής διένεξης. Οι δύο εφοροεπίτροποι Νικολός και Πισπιρής όξυναν περισσότερο την όλη κατάσταση, και με κύριο σκοπό να πετύχει νίκη η παράταξή τους κατά τις κοινοτικές εκλογές, έστειλαν στη δημογεροντία των τριών τμημάτων, το από 6 Αυγούστου 1908 έγγραφό τους, με το οποίο ζητούσαν την εξαίρεση από τον εκλογικό κατάλογο τόσο του μουχτάρη Οικονόμου όσο και τον Ιωάννη Παπασταύρου ως οφειλτέου της εκκλησίας της Αγίας Τριάδας³.

Απαντώντας στην παραπάνω πρόκληση, ο μουχτάρης Οικονόμου, με έγγραφό του, προς τη δημογεροντία των τριών τμημάτων, ζήτησε την εξαίρεση του Πισπιρή, του Νικολάου Κώστα και του Χρήστου Παπανικολάου, οι οποίοι προφανώς ανήκαν στην αντίθετη μερίδα⁴.

Αδυνατώντας η συντακτική επιτροπή του καταλόγου να εκδώσει πρωτόδικη απόφαση και να εγκρίνει ή να απορρίψει τις ενστάσεις έβρινε φρόνημο να διαβιβάσει τον εκλογικό κατάλογο μαζί με όλες τις ενστάσεις στη δημογεροντία των τριών τμημάτων, η οποία συνήλθε στις 7 Αυγούστου του 1908 και με την υπ' αριθ. 494 απόφασή της, ενέκρινε τα εξής:

1. Βλ. ΑΜΕ φύλλος διάφορα έγγραφα

2. Τα άτομα που εξαιρέθηκαν ήταν οι Χρήστος Παπανικολάου και Χαράλαμπος Μαντέλος, με την αιτιολογία ότι δεν είχαν συμπληρώσει το 25ο έτος της ηλικίας τους. Βλ. ΑΜΕ φύλλος διάφορα έγγραφα

3. Οι λόγοι της εξαίρεσής ήταν «Εκ τόν έν λόγω καταλόγον ημεμεριχεται και δικαιούχος εκλογής ο Νικόλαος Α Οικονόμου μουχτάρης. Οθώς δέον νά εξαλειφθῆ διότι τυγχάνει και άραγάτης της Κοινότητός μας πρόημα τό όποιον είνε κιάλιμα ψήφου. Επίσης δέον νά αποκλεισθῆ εκ τοῦ εκλογικοῦ καταλόγου ὁ παρονόμος έν στήν συμπεριληφθείς Ιωάννης Παπασταύρου, καθότι όφείλει εἰς τήν εκκλησίαν Ἁγίας Τριάδος της Κοινότητός μας γρόσια 123 ὅπως δυνάμει νά αποδειχθῆμεν ιρανήστια, ὡς πληρώσῃ ταῦτα και τότε δύναται νά ψηφίσῃ». Βλ. ΑΜΕ φύλ. διάφ. έγγραφα

4. Βλ. ΑΜΕ φύλλος διάφορα έγγραφα

«494 Κοινότης Λοζετσίου

Αον) Ἀνεγνώσθη αἴτησις τῶν ἐφοροεπιτρόπων λοζετσίου ὑπὸ ἡμερομ. 6 Αἰγούστου 1908 ἐν ἣ ὑποβάλλουσι τοὺς λόγους δι' οὗς ἐξαιροῦσιν ἐκ τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου τὰ ἐξῆς 8 πρόσωπα, ἐπίσης ἀνεγνώσθησαν καὶ αἱ ἀπαντήσεις τῶν ἐξαιρουμένων ἦτοι: 1) Ἰωάννης Οἰκονόμου [οἱ λόγοι τῆς ἐξαίρεσης ἀναφέρθησαν παραπάνω]. Ἀνεγνώσθη καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ ἐξαιρουμένου τούτου καθ' ἣν ἰσχυρίζεται ὅτι πληρῶνει ὀλόκληρον τὸν στρατιωτικὸν φόρον ἑαυτοῦ καὶ τῶν δύο ἀρρένων μελῶν τῆς οἰκογενείας του¹, καὶ δεύτερον ὅτι ὅτε κατὰ τὸ τετραετές διάστημα ἐχρημάτισεν ὡς μουχτάρης εἶχεν ἀξιοχρέους ἐγγυητὰς τὸ δὲ ποσὸν τὸ ὅπολον ἐπληρώθη παρὰ τῆς Μονῆς καὶ τῶν δύο ἐκκλησιῶν ἐπληρώθη διὰ τοὺς μὴ δυναμένους νὰ πληρώσωσι τοὺς φόρους των ἄλλως τε ἰσχυρίζεται ὅτι οὐδεμία διάταξις τοιαύτη ὑπάρχει ἐν τῷ κανονισμῷ τῶν τμημάτων. Τελευταῖον δὲ ἔχει καὶ πιστοποιητικὸν ὑπογεγραμμένον παρὰ τῶν ἰδίων καὶ τῶν προκρίτων τῆς Κοινότητος, δηλοῦν ὅτι τυγχάνει διαγωγῆς ἀμέμπτου. Τὸ Συμβούλιον συνδιασκεφθὲν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω· ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἐναντίον τοῦ ἐξαιρουμένου καταδικαστικὴ ἀπόφασις², δι' ἧς νὰ κατεδικάσθῃ ἐπὶ καταχρῆσει κοινοτικοῦ χρήματος³, ἐπειδὴ ἰσχυρίζεται ὅτι πληρῶνει ὀλόκληρον τὸν στρατιωτικὸν φόρον ἑαυτοῦ καὶ τῶν δύο ἀρρένων μελῶν τῆς οἰκογενείας του διὰ ταῦτα ἀπορριπτομένης τῆς πρώτης ἐνστάσεως ἐγκρίνεται ἡ ἐγγραφὴ αὐτοῦ εἰς τὸν ἐκλογικὸν κατάλογον ὡς δικαιούχου ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως ὅπως παρουσιάσῃ εἰς τὸ γραφεῖον τὸ κοπόνιον τοῦ κυβερνητικοῦ εἰσπράκτορος⁴, δι' οὗ νὰ φανερωῦται ὅτι πληρῶνει στρατιωτικὸν φόρον τοῦ τρέχοντος ἔτους γρόσια 150⁵.

2ον) Σταῦρος Ἰωαννίδης [αναφέρονται παραπάνω οἱ λόγοι τῆς ἐξαίρεσης].

1. Κατὰ βεζυρική διαταγὴν τοῦ 1293 ἔτους εἰσπράττονταν ἀπὸ τὸν ἄρρενα πλῆθυσμό. Αὐτῶν ἀλλοίωσσαντο ἀπὸ τῆ φορολογίας οἱ ἄρρενες ποὺ εἶχαν ηλικία μικρότερη τῶν 15 ἐτῶν καὶ μεγαλύτερη τῶν 75, οἱ μερεῖς οἱ μοναχοί, οἱ πτωχοὶ καὶ οἱ ἀνίκαντοι γιὰ ἐργασία. Βλ. Δημ. Νικολαΐδη, ὁ.π., τόμος 4 σ. 3810.

2. Ἡ διάταξις αὐτὴ καθιερώθηκε ἀπὸ τὸν ἐπαρχιακὸν κανονισμὸν τοῦ 1909 με τὸ ἀρθρο 7 παραγράφος Δ.

3. Σημαίνει καταδίκη ἀπὸ τὸ μπεροπολιτικὸν δικαστήριον ποὺ ἦταν πενταμελὲς με πρόεδρον τὸν Μπεροπολίτη. Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς ἄλωσης ὁ κατακτητὴς παραχωροῦσε στὸν κληροδικαστικὴν ἐξουσίαν γιὰ τὶς διαφορὰς τῶν Χριστιανῶν, γύρω σε ζητήματα ἰδιωτικοῦ δικαίου κυρίως. Βλ. Ν. Παναζόπουλου, Περὶ τῆς ἐνοίας τῶν προνομίων ἐπὶ Τουρκοκρατίας, περ. «Ἀρχεῖον ἰδιωτικοῦ δικαίου», τόμος 10, σ. 463-464, Πρὸβλ. τοῦ ἰδίου, Ἀπὸ τῆς λογίας παραδόσεως εἰς τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, Ἀθῆναι 1974, σ. 84 κ.έ., Α. Γ. Βρανούση, Ἀθανάσιος Ψαλίδης, περ. Πλειρωτικὴ Ἐστία, τόμος 1 (1952), σ. 362-363.

4. Βλ. τὸ ἀρθρο 26 τοῦ τουρκικοῦ νόμου περὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων, κατὰ τὸ ἀρθρο αρμόδιοι γιὰ τὴν εἰσπράξη εἶναι οἱ Μουχτάρηδες σε συνεργασία με τοὺς κυβερνητικοὺς εἰσπράκτορες. Βλ. Δημ. Νικολαΐδη, ὁ.π. τόμος 4, σ. 3837.

5. Κατὰ τὸν τουρκικὸν νόμον τὸ τίμημα τῆς ἀντικατάστασης ἐνὸς στρατιώτη ἀνέρχονταν σε πέντε χιλιάδες γρόσια τα ὁποῖα υπολογίζονταν κατὰ ἀναλογία τῶν ἀρρένων κατοίκων τῆς Κοινότητος. Βλ. καὶ σημείωσις 58. Βλ. Δημ. Νικολαΐδη, ὁ.π. τ. 4, σ. 3810.

Τό Συμβούλιον επειδή ούδεμία τοιαύτη απαγορευτική διάταξις υπάρχει εν τῷ κανονισμῷ διά τοῦτο ἐγκρίνεται ἡ ἐγγραφή του εἰς τόν ἐκλογικόν κατάλογον.

3ον) Γεώργιος Χρ. Ἰωαννίδης καί Κων/νος Α. Οἰκονόμου [αναφέρονται παραπάνω οἱ λόγοι τῆς ἐξαίρεσης]. Ἀνεγνώσθη ἡ ἀπάντησις τῶν ἐξαιρουμένων καθ' ἣν ἰσχυρίζονται ὅτι ἀδίκως ὡς διδάσκαλοι ἀπεκλεισθήσαν τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου καθότι διδάσκαλοι ἐν Λοζετσῶ ἐχημάτισαν κατά τὸ λήξαν σχολικόν ἔτος καί δὴ μέχρι τῆς 25ης Ἰουλίου 1908 ἔκτοτε δὲ ἐπαύσαντο νὰ θεωροῦνται ὡς τοιοῦτοι. Ἐκτός ὁμῶς τούτου δὲν ἦσαν αὐτοὶ μόνοι διδάσκαλοι ἐν Λοζετσῶ καθότι ἐχημάτισαν ὡς τοιοῦτοι οἱ Κων. Α. Γκρέστας, Χρήστος Παπανικολάου, Κων. Χρ. Οἰκονόμου καί Δημ. Χ. Βλαχάκης, συνεπῶς δέον νὰ ἀφορᾷ καί δι' αὐτοὺς ἡ διάταξις τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἐκ τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου. Τό Συμβούλιον συνδιασκεφθὲν ἐπὶ τῶν ἐνοστάσεων τούτων ἐπειδὴ οἱ κατά τὸ τελευταῖον σχολικόν ἔτος χηματίσαντες ἐν Λοζετσῶ δύο διδάσκαλοι Γ. Χρ. Ἰωαννίδης καί Κ. Α. Οἰκονόμου φέρουσι εἰσέτι τὴν ἰδιότητα τοῦ διδασκάλου τῆς Κοινότητος Λοζετσίου, καθότι τὸ μὲν εἶναι οἱ τελευταῖοι τὸ δὲ ἡ διδασκαλικὴ ἰδιότης ἐξακολουθεῖ μέχρι τῆς 7/βρίου ὁποτεδήποτε καί ἂν λήγῃ τὸ συμβόλαιον¹. ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι τέσσαρες, οὓς ἐμνημόνευσαν οἱ δύο πρῶτοι διδάσκαλοι, δὲν ἰσχύονται εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην καθότι ἐχημάτισαν ὡς τοιοῦτοι ἐν Λοζετσῶ εἰς προγενεστέρως ἐποχὰς διὰ ταῦτα κατά πλειοψηφίαν ἀποφασίζει ἵνα οἱ μὲν δύο πρῶτοι ἦτοι οἱ Γ.Χ. Ἰωαννίδης καί Κ. Α. Οἰκονόμου ἐγγραφῶσιν εἰς τόν ἐκλογικόν κατάλογον ἐὰν ἰποσχεθῶσιν ὅτι δὲν θὰ ἐπιδιώξωσι διδασκαλικὴν θέσιν διὰ τὸ ἐλευσόμενον σχολικόν ἔτος ἐν Λοζετσῶ, οἱ ἄλλοι ὁμῶς τέσσαρες ἀπαλλάσσονται τῆς τοιαύτης ἰποχρεώσεως τοῦ νὰ δώσωσι τοιαύτην ἰποσχεσιν καὶ θέλουσι ψηφίσῃ ἐφ' ὅσον δὲν ἰσχύει ἐναντίον τὴν ἄλλη ἐνοστάσις². Ἀπαγγελλείσης τῆς ἀποφάσεως οἱ δύο οὗτοι πρῶτοι διδάσκαλοι ἐδήλωσαν ὅτι δὲν δύνανται νὰ δώσωσι τοιαύτην ἰποσχεσιν καὶ συνεπῶς παραιτοῦνται τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ψηφίσωσι³· συνεπῶς ἐνεκρίθη ὁριστικῶς πλέον ἡ ἐγγραφή (sic)⁴ των εἰς τόν ἐκλογικόν κατάλογον.

3ον) Νικόλαος Σαχλῆς καί Ἀθανάσιος Νάτσικας [αναφέρονται παραπάνω οἱ λόγοι τῆς ἐξαίρεσης]. Τό Συμβούλιον ἐνέκρινε τὴν ἐγγραφὴν των εἰς τόν ἐκλογικόν κατάλογον ἐὰν παρουσιάσωσιν εἰς τὸ γραφεῖον τὰ κοπῶνα τοῦ κυβερνητικοῦ εἰσπράκτορος⁴ δι' ἃν νὰ φανερωθῇ ὅτι πληροῦνται οὐδέ

1. Γίνεται ἐφαρμογὴ τοῦ ἀρθροῦ 57 τοῦ κανονισμοῦ των ἐπιμὸν τμημάτων ὅπου γίνεται λόγος γιὰ τὰ συμβόλαια μεταξὺ δασκάλων καὶ ἐφορείας. Βλ. Στ. Μέρτζη ὁ.π., σ. 363 Τὴν διάταξιν αὐτὴν ἐφαρμοσὴ καὶ ὁ ἐπαρχιακὸς κανονισμὸς τοῦ 1909, μετὰ τὸ ἀρθρο 30

2. Βλ. ΑΜΙ, ὁ.π., σ. 333-335.

3. Πρόκειται γιὰ λάθος τοῦ γραμματέα που ἀντὶ νὰ γράφει ἢ μὴ ἐγγραφή των ἐγγραψῃ ἢ ἐγγραφή των.

4. Ὁ στρατιωτικὸς φόρος εἶχε πολλὰκις κατὰ τὴν κοινοτικὴν ἐκλογὴν ἀπασχολήσει καὶ τὴν τότε κοινότητα των Ἰωαννίνων. Βλ. Ἀνέκδοτα πρακτικὰ ἐφοροεπιτροπείας Ἰωαννίνων ἔτη 1900-1905, σ. 315 ΑΜΙ.

λεπτὸν ¹ τοῦ στρατιωτικοῦ φόρου ἐαυτῶν καὶ τῶν ἀρρένων μελῶν τῆς οἰκογενείας των καὶ ἐπαρκῶς διευκρινιζομένου τούτου.

4ον) Χρῆστος Μπαρούτας [αναφέρονται παραπάνω οἱ λόγοι τῆς ἐξαίρεσης]. Τὸ Συμβούλιον ἐνέκρινε τὴν εἰς τὸν κατάλογον ἐγγραφὴν τοῦ ἀπορρίψαν τὴν ἐνστασιν ταύτην καθότι ἢ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου ἀπαιτήσεις περὶ λογοδοσίας τυγχάνει βεβιασμένη καὶ ἀνευ ἀποτελέσματος, δυνατοῦ ὄντως ὄπως ἡ λογοδοσία ζητήται πολὺ πρότερον ὅποτε δύνανται νὰ ἐκθεωρηθῶσιν οἱ λογαριασμοὶ ἐκάστου λογοδοτοῦντος καὶ μετ' ἐπισταμένην ἐξέλεξιν νὰ ἐξάγῃται καταδικαστικὴ ἀπόφασις κατὰ τοῦ ἀποδεικνυομένου ἔλλειμματίου δι' ἧς νὰ χάσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου του.

5ον) Σταῦρος Κ. Γιάννης [αναφέρονται παραπάνω οἱ λόγοι τῆς ἐξαίρεσης]. Τὸ Συμβούλιον ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἐναντίον τοῦ καταδικαστικῆς τοιαύτης ἀπόφασις ἀπορρίπτει τὴν τοιαύτην ἐνστασιν καὶ ἐγκρίνει τὴν εἰς τὸν κατάλογον ἐγγραφὴν του¹».

Στὴν αὐτὴ συνεδρίαση τὸ συμβούλιο τῶν τριῶν τμημάτων ἐνέκρινε τὶς ἐνστάσεις τῶν Χρ. Παπανικολάου, Μιχαὴλ Νικολοῦ καὶ Χαραλάμπη Μαντέλου καὶ τοὺς ἐγράψε στὸν ἐκλογικὸν κατάλογον. Ἐπίσης δέχτηκε τὴν ἐνστασιν τῶν ἐπιτρόπων Νικολοῦ καὶ Πισπιρῆ καὶ διέγραψε ἀπὸ τὸν ἐκλογικὸν κατάλογον, πολὺ δίκαια, τὸν μουχτάρη Οἰκονόμου². Ὁ μουχτάρης Οἰκονόμου, μόλις ἐκδόθηκε ἡ ἀπόφασις, ἔκανε νέα ἐνστασιν τονίζοντας ὅτι δὲν εἶναι ἔμμισθος ὑπάλληλος τῆς κοινότητος, ἀλλὰ τὸ συμβούλιο τὴν ἀπέρριψε οριστικῶς. Τέλος τὸ συμβούλιο ἐνέκρινε τὴν ἐγγραφὴν στὸν ἐκλογικὸν κατάλογον τῶν Ἰωάννη Παπασταύρου, μετὰ τὴν δέσμευσιν νὰ πληρώσῃ πρῶτα τὰ 123 γρόσια ποῦ χρωστοῦσε στὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Τριάδας, καὶ τῶν δύο ἐπιτρόπων Πισπιρῆ καὶ Νικολοῦ³.

Ἔτσι τὸ συμβούλιο τῶν τριῶν τμημάτων ἔκανε οριστικὸν τὸν κατάλογον τῶν ἐκλογέων τῆς κοινότητος τοῦ Λοζεταίου καὶ διέταξε οἱ ἐκλογές νὰ γίνουσι στὶς 17 τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1908, ὀρίζοντας εἰσηγητὴ⁴ τὸν ἐφημέριον τῆς Περιβλέπτου Οἰκονόμου Ἰωάννη μετὰ ἀμοιβὴν 1 λίρα τουρκικὴ⁵.

Ὡστόσο ὁ ἐκλογικὸς τῆς Κοινότητος Λοζεταίου κατάλογος, ἐγένετο στὶς 13 τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1908 ποῦ τὸ συμβούλιο μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 501/13-8-1908 ἀπόφασίν του διέγραψε τὸν Νικόλαο Σαχλή καὶ Ἀθανάσιον Νάτσικα, ἐπειδὴ δὲν προσκόμισαν τὰ κοπόνια τῆς πληρωμῆς τοῦ στρατιωτικοῦ φόρου, καὶ ἐνέκρινε

1. Βλ. ΑΜΙ, ὁ.π., σ. 335-336.

2. Βλ. ΑΜΙ, ὁ.π., σ. 336-337.

3. Βλ. ΑΜΙ, ὁ.π., σ. 336-337.

4. Τὸ συμβούλιο τῶν τριῶν τμημάτων μετὰ τὴν ἀπόφασιν ἐφάρμοσε τὸ ἀρθρον 45 τοῦ κανονισμοῦ, ποῦ πρόβλεπε τὸν διορισμὸν εἰσηγητῆ ὑστερὰ ἀπὸ διορισμὸν τοῦ συμβουλίου. Βλ. Στ. Μπέττη, ὁ.π., σ. 361.

5. Βλ. ΑΜΙ, ὁ.π., σ. 338.

την εγγραφή του Ξενιτεμένου Αναστασίου Νικολού ο οποίος γύριζε από την Καρδίτσα για να εγκατασταθεί μόνιμα στο χωριό του¹.

Οι εκλογές έγιναν κανονικά την καθορισμένη, από το συμβούλιο των τριών τμημάτων, ημερομηνία και εκλέχθησαν εφοροεπίτροποι της μονής της Τσούκας και της σχολής οι Αναστάσιος Νικολός, Δημήτριος Πισπιρής και Γεώργιος Διαμάντης².

Ο εισηγητής έστειλε στις 17 του Αυγούστου του 1908, δύο εκλογικά στη Μητρόπολη. Από τα δύο εκλογικά, βρέθηκε στο φάκελλο των διαφόρων εγγράφων μόνο το πρακτικό της μερίδας που μειοψήφισε, δηλαδή του κόμματος του Σταύρου Ιωαννίδη, ενώ το άλλο εκλογικό πιθανό να έχει καταστραφεί.

Η μερίδα του Σταύρου Ιωαννίδη ξεσήκωσε τους οπαδούς της και με κύριο στόχο την ακύρωση των εκλογών, τους έπεισε να υποστηρίξουν ότι το αποτέλεσμα των εκλογών ήταν προϊόν βίας και νοθείας. Με αυτό τον αντικειμενικό σκοπό οι οπαδοί του κόμματος του Ιωαννίδη σύνταξαν και έστειλαν, στη δημογεροντία των τριών τμημάτων την παρακάτω αναφορά.

«Πρός την Α.Σ. τόν Μητροπολίτην Ἰωαννίνων κ.κ. Γεράσιμον καί την Σεβ. Δημογεροντίαν τῶν τριῶν τμημάτων.

Σεβασμιώτατε,

Οί βαθυστάτους ἰσοφαινόμενοι κάτοικοι λοζετοῦ ἰσοβάλλομεν πρὸς τὴν Ὑ.Σ. τὰ ἑξῆς: Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ ἐπιτρόπων τῆς Μονῆς Τσοῦκας καὶ ἐξελέγησαν οἱ Δημήτριος Γ. Πισπιρής, Γεώργιος Θ. Διαμάντης καὶ Ἀναστάσιος Νικολός, ἀπὸν. Ἡ ἐκλογὴ ὅμως αὕτη εἶναι ἀκυρὸς. 1ον) Διότι διαρκούσης αὐτῆς, ἐγκώσθη ὅτι ἡ ἐπιτυχούσα μερὶς δένει με χρήματα πρὸ τῆς θύρας τῆς Σχολῆς εἰς τοὺς ψηφοφόρους, ὡς πρὸς μᾶς ἠνάγκασε νὰ ἀπόσχωμεν ἀπὸ τῆς 5ης ὥρας, διότι ἐκ τῶν 52 ἐκλογέων 24 μὲν ἐψήφισαν εἰς τὴν ἐπιτυχούσαν μερίδα δωροδοκηθέντες, 19 δὲ εἰς τὴν ἡμετέραν, 9 δὲ ψηφοφόροι οὐδὲως προσήλθον ἂν καὶ εὐρίσκοντο εἰς λοζετοῖον, δύο δὲ ἐξ αὐτῶν ἐπίτηδες ἀφίκοντο ἐξ Ἰωαννίνων καὶ τοῦτο διότι ἐπέσθησαν ὑπὸ τῶν οὐκίων τῶν δωροδοκηθέντων, ὡς θὰ ἀποδειξωμεν διὰ πολλῶν μαρτύρων ἐνόρκως ἐξετασθησομένων. 2ον) Διότι εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀποσταλέντα κατάλογον κατεχωρήθη ὁ Ἀναστ. Νικολός διαμένων εἰς Καρδίτσαν τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, ὅστις μέχρι τῆς 7ης Αὐγούστου, ὅτε ἐξηλέγηθησαν οἱ αἰτήσεις καὶ ἐνοστάσεις τῶν μὴ συμμεριληθέντων ἐν τῷ καταλόγῳ, οὐδεμίαν αἴτησιν περὶ ἐγγραφῆς εἶχεν ἰσοβάλῃ, ἐὰν δὲ μετὰ ταῦτα ἰσοβάλε τοιαύ-

1. Βλ. ΑΜΙ, ὁ.π. σ. 342.

2. Βλ. ΑΜΙ, φάκελλος διάφορα ἔγγραφα.

3. Ἡ αἴτηση ἐγγραφῆς τοῦ Αναστασίου Νικολοῦ εἶχε ὑποβληθῆ ἀπὸ τὸ γιὸ τοῦ Μιχαὴλ Νικολοῦ σὺν 12 τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1908. Βλ. ΑΜΙ, φάκελλος διάφορα ἔγγραφα.

την δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτὴ πρῶτον διότι αὐτὴ ἡ 'Υ.Σ. ἐδήλωσεν εἰς ἀμφοτέρας τὰς μερίδας ὅτι ἀποκλείονται τοῦ λοιποῦ οἱ αἰτήσεις' καὶ δευτέρον διότι ἔπρεπε νὰ λάβωμεν γνῶσιν καὶ ἡμεῖς τῆς αἰτήσεως, οἵτινες ἐνδεχόμενον νὰ ὑπεβάλομεν ἐνστάσεις κατὰ τοῦ παραδεκτοῦ τῆς αἰτήσεως τοῦ 'Αναστ. Νικολοῦ, εἶχομεν δὲ καὶ ἡμεῖς ὁμοίας αἰτήσεις περὶ ἐγγραφῆς δύο ἐκλογέων ἀφιχθέντων τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα, τὰς ὁποίας δὲν ὑποβάλομεν ἐνθυμούμενοι τὴν ῥηθεῖσαν δήλωσιν τῆς 'Υ.Σ. καὶ μὴ ὑποπτευόμενοι ὅτι ἡ δήλωσις αὐτῆ τῆς 'Υ.Σ. ἀφορᾷ μόνον τὴν μερίδα μας καὶ οὐχὶ τὴν ἀντίθετον, τῆς ὁποίας πᾶσαι αἱ αἰτήσεις καὶ ἐνστάσεις γίνονται δεκταὶ ὑπὸ τῆς 'Υ.Σ. εἴτε δίκαιαι εἴτε ἀδικοὶ εἰσι καὶ ἐξηγούμεθα¹.

α^α) Ἐξηρέθησαν οἱ διδάσκαλοι Γ. Ἰωαννίδης καὶ Κ. Οἰκονόμου, ἐν ᾧ δὲν ἦσαν ἐν ἐνεργείᾳ, ἅτε τοῦ σχολ. ἔτους λήξαντος τὴν 25ην Ἰουλίου καὶ μηδεμιάς ἀνανεώσεως συμφωνίας γενομένης, ἡ δὲ 'Υ.Σ. ἀπέρριψε τὰς δικαίας ἐγγράφους ἐνστάσεις τῶν διδασκάλων, ἃς ἐπικαλούμεθα, καὶ ὑπεχρέωσεν αὐτοῖς νὰ δηλώσωσιν ἐγγράφως ὅτι δὲν θὰ ἐπιδιώξωσι τὴν διδασκαλικὴν θέσιν Λοξετιοῦ ἐν τῷ μέλλοντι, ἐν ᾧ ὁ Κανονισμὸς οὐδὲν τοιοῦτον διατάσσει, πᾶν δὲ ὅ,τι σχετικὸν διατάσσει, παρακαλοῦμεν νὰ δοθῇ ἡμῖν ἐγγράφως². Καὶ ἐν ᾧ οὗτοι ἐξηρέθησαν ὑπὸ τῆς 'Υ.Σ. εἰς τοὺς λοιποὺς διδασκάλους Κ. Γκρέσταν, Χ. Παπανικολάου καὶ Κων. Χ. Οἰκονόμου ἐπιετράπη νὰ ψηφήσωσι, ἐν ᾧ ἔδει νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ αὐτὸς Κανὼν δι' ὅλους τοὺς διδασκάλους, οὗτοι δὲ ἐνθαρρυνθέντες ὑπὸ τῆς εὐνοίας τῆς 'Υ.Σ.' ἐγένοντο πλέον κομματάρχαι τῆς μερίδος των, ἀνέπτυξαν πᾶσαν περὶ τὸ λέγειν δεινότητα καὶ περιερχόμενοι τὰς οἰκίας τῶν κατοίκων εὐηγγελίζοντο τὰ ἀγαθὰ, ἅτινα οἱ ὑποψήφιοι τῆς μερίδος των θὰ ἔπραττον εἰς τὸν τόπον ἀναλαμβάνοντες τὰ ἡνία τῆς Μονῆς καὶ προσφέροντες χρήματα εἰς τοὺς συγκατανεύσοντας νὰ ὑπογράψωσιν εἰς τὴν μερίδα των, ὅπερ προσφερόμεθα νὰ ἀποδείξωμεν. β^α) Ἐξηρέθησαν ὁ Νικόλ. Σιαχλῆς καὶ Ἀθ. Νάτσικας, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν πληρώνουσι τοὺς βασιλικούς των φόρους, ἐν ᾧ οὗτοι προσήγαγον κατ' ἀπαίτησιν τῆς 'Υ.Σ. τὰ κουπόνια των τὰ ὁποῖα ὁμῶς βραδύτερον ἐνεργείᾳ τῶν ἀντιθέτων ἀπερρίφθησαν ὑπὸ

1. Ἄν ὁ Μπροπολίτης, ὡς πρόεδρος τοῦ συμβουλίου των τριῶν τμημάτων ἔκανε μα τέτοια δήλωσις αὐτὴ θα ἔπρεπε νὰ εἶχε καταχωρηθῆ στα πρακτικά, πράγμα που δεν συμβαίνει. Κατὰ συνέπεια ὁ προβαλλόμενος λόγος ἀπὸ τὸ κόμμα τοῦ Ἰωαννίδη δεν ευσταθεῖ. Ἀκόμη ὁ Μπροπολίτης δεν ἀποφάσιζε μόνος του.

2. Ὁ ἐπικαλούμενος λόγος δεν εἶναι ἰσχυρὸς γιατί τις ἐνστάσεις δεν τις ἐκδίκαζε μόνο ὁ Μπροπολίτης, ἀλλὰ τὸ συμβούλιο των τριῶν τμημάτων.

3. Οἱ ἐνιστάμενοι ἔχασαν σκόπιμα νὰ γράψουν ὅτι οἱ δύο δάσκαλοι δήλωσαν ὅτι δεν μποροῦν νὰ κάνουν τέτοια δήλωσις καὶ προτιμοῦν νὰ ἐξαιρεθῶν ἀπὸ τὸν ἐκλογικὸν κατάλογο, Βλ. ΑΜΙ, ὁ.π. σ. 337.

4. Για τοὺς ὑπόλοιπους δασκάλους οἱ ἐνιστάμενοι δεν ἀναφέρουν τὸ σκεπτικὸ τῆς ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου των τριῶν τμημάτων που ἦταν ὅτι αὐτοὶ οἱ δάσκαλοι εἶχαν χρηματίσει ὡς τέτοιοι προ τοῦ τελευταίου ἔτους καὶ κατὰ διαφόρους περιόδους. Βλ. ΑΜΙ, ὁ.π. σ. 334.

της 'Υ.Σ.'. Συνελόντι δ' ελπίειν, Σεβασμιώτατε, πάσαι αι αίτησεις και ένστάσεις τών αντίθετων είτε δίκαιαι είτε άδικοι έγινοντο δεχταί, αι δέ ημέτεροι ει και δίκαιαι πάσαι άπερρίφθησαν υπό της 'Υ.Σ., τι δέ εκ τούτου έξάγεται, άλλοι έν καιρώ τῷ δέοντι θά κρίνωσιν. 3ον) Διότι ή Κοινότης λοζετσίου δέν άποτελείται έξ 24 δικαιούχων και τούτων άργυρωνήτων, άλλ' έξ 160 οίκογενειών', συνήθεια δέ πολυχρονίως ισχύουσα να πληρώνωνται οι βασιλικοί φόροι', αναλόγως τών δυνάμεων εκάστου άλληλοβοηθητικώς και να θεωρόνται όλοι ως έκλογεις, συνεπώς επί τη βάσει του έθιμου τούτου έδει να γείνη ή έκλογή. Τα εύαγη έδρίματα, Σεβασμιώτατε, είναι προωρισμένα διά τους πτωχοίς των Κοινοτήτων και ουχι να διανεμώνται υπό των διαχειριζομένων αυτά προς άγραν ψήφων, ως συνέβη έν τη παρελθούση έκλογή. Έάν δέ οι Δημ. Πισπιρής και Γ. Θ. Διαμάντης αντίτάξωσιν ότι διένεμαν ταύτα έξ ιδίων, εκτός του ότι ψεύδονται, διότι είναι γνωστή ή οικονομική κατάστασις των, άς μός έπαισι ποιοι λόγοι τοίς παρακινούσι να δαπανώσι τα χρήματά των ίνα γείνωσιν έπίτροποι; Η φιλοπατρία, Πολλοῦ γε και δεί. Οι άληθείς και γνήσιοι πατριώται δέν κατέρχονται εις την κονίστραν της κολακείας και δωροδοκίας, άλλ' αναμένουσι να εκτιμηθῇ ή Ικανότης, ή άφιλοκέρδεια και ειςυνηιδήσια των. Ουχι λουπόν φιλοπατρία και άλλο τοιοῦτον άλλά καθαρά Ιδιότηεια είν: το μόνον έλατήριον, όπερ ώθησε τον Δημ. Πισπιρήν και Γ. Διαμάντην να καταφύγῃ εν εις την δωροδοκίαν εκ του ταμείου της Μονής και να δώσωσιν το παράδειγμα του μίσους, της λύσης, της καταδρομής και τών κομματικῶν παθῶν, να παρακινώσι τα όργανά των τα έμμοθα να διαπράττωσιν όργια έν λοζετσίῳ κατά την νύκτα της Π. Κυριακής, ήτοι να γιουχαίλωσι τοίς αντίθετοίς, να πυροβολώσι, να κρούωσι πενθίμως τοίς κώδωνας και άλλας άναισχυντίας να διαπράττωσι πρωτακούστοις εις την Ιστορίαν της Κοινοτήτός μας. Τέλος άποτείνομεν προς την 'Υ.Σ. την έξης έρώτησιν. Έάν ή 'Υ.Σ. επικυρώσῃ το έκλογικόν και οι ρηθέντες άνάξιοι πάσης έμπιστοσύνης έπίτροποι μετά των δορυφόρων των μεταβώσιν εις την Μονήν να παραλάβωσιν, άφ' έτέρου εάν και ημείς οι ύποφαινόμενοι έν σώματι μεταβώμεν εις την Μονήν και ζητήσωμεν να τοίς έμποδίσωμεν να παραλάβωσι, ποίου είδους σκιναί θα λάβωσι χώραν; τίς δέ ο ύπεύθυνος διά τα συμβησόμενα; Διατελοῦμεν της 'Υ.Σ. πειθῆνια τέκνα. Έν λοζετσίῳ τῇ 19ῃ Αύγουστου 1908 οι κάτοικοι λοζετσίου έπονται 39 ύπογραφές».

1. Κατά το σκεπτικώ του συμβουλίου των τριών τμημάτων εξαίρεθησαν γιατί από την αρχή δεν ήταν καθόλου στον κατάλογο πληρωμής του στρατιωτικού φόρου και αντικατέστησαν δύο άλλα άτομα. Βλ. ΑΜΙ. ό.π. σ. 347.

2. Ο Ιωάννης Λαμπερίδης ανεβάζει τις οικογένειες της κοινότητας του Λοζετσίου στα 1880 σε 120. Βλ. Ιωάννη Λαμπερίδη ό.π. σ. 23.

3. Για τα βασιλικά δοσίματα. Βλ. Παν Αραβαντινού, Χρονογραφία της Ηλείου, τόμος Β, εν Αθήναις 1856, σ. 186. Πρβλ. Γιώργου Παπαγεωργίου, ό.π. σ. 117-118.

4. Βλ. ΑΜΙ. Φάκελλος διάφορα έγγραφα.

Ωστόσο οι 39 δικαιούχοι πολίτες του κόμματος του Ιωαννίδη βλέποντας ότι οι λόγοι της απόρριψης του εκλογικού δεν είναι ισχυροί, στηρίχτηκαν μόνο στην εξαγορά των ψηφοφόρων και γι' αυτό έστειλαν και άλλη αναφορά, με ημερομηνία 20 του Αυγούστου του 1908, την οποία υπογράφουν 26 δικαιούχοι πολίτες, την εξής:

«Έπειδή κατά την γενομένην την παρελθούσαν Κυριακήν εκλογήν επιτρόπων της Μονής Τσούκας έλαβον χώραν δωροδοκίαι εκ μέρους της αντίθετου μερίδος, κρίνομεν αναγκαίον να καταστήσωμεν γνωστά τῇ Ὑ.Σ. τὰ ὀνόματα τῶν δωροδοκηθέντων, τῶν μαρτύρων καὶ ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους προσεφέρθησαν χρήματα καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἐδέχθησαν ταῦτα, πάντως δὲ οὔτοι δέον νὰ ὀρκισθῶσιν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου. 1ον) Εἰς τὸν Χαράλ. Στ. Μπλέτσον προσέφεραν 2 μετζήτια καὶ ἐψήφισεν εἰς τὴν ἀντίθετον μερίδα, μάρτυρας ὁ ἀδελφός του Νικόλ. Στ. Μπλέτσος καὶ Ἰωάννης Δ. Μαντέλης. 2ον) Εἰς τὸν Νικόλ. Στ. Μπλέτσον προσέφεραν 1 μετζήτιον καὶ δὲν τὸ ἐδέχθη. 3ον) Εἰς τὸν Γεώργιον Ἐξαρχον προσέφεραν 5 μετζήτια, τὰ ὁποῖα δὲν ἐδέχθη. 4ον) Εἰς τὸν Ἰωάννην Δεληγιάννην προσέφερον 2 μετζήτια, τὰ ὁποῖα δὲν ἐδέχθη. 5ον) Εἰς τὸν Δημήτριον Χ. Δημητρούλαν διδάσκαλον προσέφερον 3 μετζήτια κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐκλογῆς, τὰ ὁποῖα δὲν ἐδέχθη. 6ον) Εἰς τὸν Χαράλ. Κ. Μπλέτσον, προσέφερον ποσόν, τὸ ὁποῖον θὰ ὁμολογήσῃ ὁ ἴδιος καὶ ὁ ὁποῖος δὲν ἐδέχθη αὐτό. 7ον) Εἰς τὸν Ἀναστάσιον Κ. Μπλέτσον προσέφερον 2 μετζήτια, τὰ ὁποῖα δὲν ἐδέχθη. Ὅθεν παρακαλοῦμεν τὴν Ὑ.Σ. ὅπως, καθὰ καὶ διὰ τῆς γενικῆς ἡμῶν ἀναφορᾶς ἐκτίθεμεν, ἀφοῦ καλέσητε, ἐξετάσητε τοὺς ἀνωτέρω καὶ βεβαιωθῆτε περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λόγων μας, ἀκυρώσητε τὸ ἐκλογικὸν τῆς ἀντιθέτου μερίδος καὶ διατάξητε νὰ γείνη νέα ἐκλογή ὑφ' ὄλων τῶν κατοίκων Λοζεταίου, νὰ ἐξετασθῇ καὶ ὁ Δημ. Μπερούκης»¹.

Οι οπαδοί του κόμματος του Ιωαννίδη, ανήσυχοι για την έκβαση της υπόθεσης έβαλαν τον Δημ. Μπερούκη να στείλει και αυτός ξεχωριστή αναφορά στη δημογεροντία των τριῶν τμημάτων. Η αναφορά του Μπερούκη έχει ξεχωριστή σημασία γιατί πέρα από την εξαγορά φανερώνει και εκβιασμό:

«Πρὸς τὴν Α.Σ. τὸν Μητροπολίτην Ἰωαννίνων κ.κ. Γεράσιμον καὶ τὴν Σεβ. Δημογεροντίαν τῶν τριῶν τμημάτων.

Σεβασμιώτατε,

Ὁ βαθυσεβάστως ὑποφαινόμενος Δημήτριος Παπαῖ Νικολάου Μπερούκης ὑποβάλλω πρὸς τὴν Ὑ.Σ. τὰ ἐξῆς:

Κατὰ τὴν παρελθούσαν Κυριακήν, προκειμένου νὰ διενεργηθῶσιν ἐν Λοζεταίῳ ἐκλογαὶ ἐπιτρόπων τῆς Μονῆς Τσούκας, μετέβην ἐπίτηδες ἐξ Ἰωαννίνων εἰς Λοζέταιον μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ψηφίσω εἰς τὸν συνδιασμόν τοῦ κ. Σταύρου

1. Βλ. ΑΜΙ, Φάκελλος διάφορα έγγραφα.

Κ. Ιωάννου. ἡ ἀντίθετος ὁμωσ μερίς. ἀγνοῶ διὰ τίνων μέσων, ἐπίεσε τὴν σιζυγόν μου, μεθ' ἧς ἐπὶ ἑπταετιᾶν ὀλόκληρον σιζῶ ἐν ἀρμονίᾳ καὶ ἀγάπῃ καὶ οὐδέποτε ἤλθον εἰς διάστασιν ἢ ψυχρότητα, νὰ μὲ ἐξαναγκάσῃ νὰ μείνω οὐδέτερος. Αὐτὴ δὲ τόσον ἐφανατίσθη, ὥστε νὰ μοὶ εἴπῃ, ὅτι ἐὰν ψηφίσω εἰς τὸν συνδικασμὸν τοῦ Σταυροῦ Κ. Ιωάννου, ἀμέσως θὰ ζητήσῃ τὴν ἀπ' ἐμοῦ διάζευξίν τῆς ἐγὼ δέ, ὡς φρόνιμος ἀνὴρ καὶ οἰκογενειάρχης, διότι εἶμαι πατὴρ δύο ἀηλίκων θυγατέρων, σκεφθεὶς ὅτι δύο κασιῶν προκειμένων τὸ μὴ χεῖρον βέλτιστόν ἐστι, προτίμησα νὰ κλεισθῶ ἀκουσίως ἐντὸς τῆς οἰκίας μου ἢ μᾶλλον κριθῶ μέχρι τῆς ἐσπέρας τῆς Κυριακῆς καὶ μὴ ψηφίσω πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ διαζυγίου καὶ τῆς ἀποσυνθέσεως τῆς οἰκογενείας μου. Ταῦτα ἐκ καθήκοντος καθιστῶ γνωστὰ τῇ 'Υ.Σ. ἵνα λάβῃ γνῶσιν τούτων καὶ κρίνῃ περὶ τῶν μέσων, ἅτινα ἡ ἀντίθετος μερίς πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς διέθεσε. Ἰωάννινα τῇ 22α Αὐγούστου 1908.

Διατελῶ τῆς 'Υ.Σ. πειθήμειον τέκνον Τ. Υ. •¹.

Ὑστερα ἀπὸ τα παραπάνω ἡ ὅλη υπόθεσις ἦταν στὴν ἀπόλυτη κρίσις τῆς δημογεροντίας τῶν τριῶν τμημάτων, ἀπὸ τὸν κανονισμό ἀρμόδια. Ἡ ὅλη ἀλληλογραφία συγκεντρώθηκε στὴ γραμματεία τοῦ ἀνωτέρω κοινοτικού ὁργάνου, ἀλλὰ λόγῳ τῆς βαρύτητας, ποὺ εἶχε ἡ ὅλη υπόθεσις καὶ γιὰ τα δύο κόμματα τοῦ Λοζεταίου, το κάθε κόμμα ἐξέλεξε πληρεξούσιον δικηγόρον. Ἐτοὶ τὸ κόμμα τοῦ Ἰωαννίδη ἐξέλεξε τὸν δικηγόρον Ευάγγελο Χατζή καὶ τὸ κόμμα τοῦ Πισπιρῆ τὸν Αλεξ. Μέξπ².

Στις 3 τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1908, συνέρχεται ἡ δημογεροντία τῶν τριῶν τμημάτων γιὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ κύρος τῶν κοινοτικῶν ἐκλογῶν τοῦ Λοζεταίου. Στὴ συνεδρία, ἀφοῦ ἀναγνωσθήκαν ὅλα τα σχετικά μετὰ τὴν υπόθεσις ἐγγράφα³, δίνεται, ἀπὸ τὸ συμβοῦλιον, ὁ λόγος στὸ δικηγόρον τῶν ἐνισταμένων κ. Χατζή ὁποῖος εἶπε τα εξής:

1^ο) Ὅσον ἀφορᾷ τὰ πραγματικὰ γεγονότα κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς ἀναφέρεται εἰς τὰ ἐν ταῖς ἀνωτέρω ἀναγνωσθείσας αἰτήσεις τῶν ἐντολέων του.
2^ο) Κατὰ τὴν διεξέργειαν τῶν ἐκλογῶν ἐφημερώθη παρὰ τὸν κανονισμὸν τῆς Δημογεροντίας ἡ φανερὰ ψηφοφορία, διὰ τῆς ὁποίας ἄλλως τε παραβιάζεται ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως τῶν ἐκλογέων⁴ διὰ τὸν ἐν τῇ ἐν λόγω ἐκλογῇ ἐφαρμοσθέντος τρόπου τῆς φανερᾶς ψηφοφορίας ἐκ δύο διακεκομμένων ἐκλογικῶν τίποτε ἄλλο δὲν φανερῶναι εἰμὴ ὅτι εἰθὺς ἐξ ἀρχῆς παρουσιάζεται ἡ Κοινότης ὡς διχασμένη, ὅπως δὲν ἐπιτρέπεται ἦτοι νὰ διαιρηθῇ ἡ Κοινότης, ὅπως εἶνε ἀγνωστον κατὰ τὸν νόμον οὕτω θεωρεῖται ἡ ἐκλογὴ ὡς ἐκλογὴ ὁμά-

1. Βλ. ΑΜΙ φύλλος διάφορα ἔγγραφα.

2. Βλ. ΑΜΙ φύλλος διάφορα ἔγγραφα.

3. Βλ. ΑΜΙ ὁ.π. σ. 350-354.

4. Κατὰ τὸ ἀρθρον 41 τοῦ κανονισμοῦ τῶν τριῶν τμημάτων ἡ ἐκλογὴ εἶναι φανερὴ. Βλ. Στεφάνου Λεκάττη ὁ.π. σ. 360.

δων προσώπων καὶ οὐχὶ Κοινότητος. Ἀκριβῶς ὁ ἐφαρμοσθεὶς οὗτος τρόπος τῆς εὐθείας ἐξ ἀρχῆς διαιρέσεως τῆς Κοινότητος ἐξηνάγκασε τοὺς ὑπολειφθέντας νὰ ψηφίσωσι νὰ μὴ προσέλθωσι πρὸς τοῦτο. 2^α) Κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐκλογῆς δὲν ἐφηρμόσθη ἐπίσης ὁ κανονισμὸς καθ' ὃν συγχρόνως μὲ τὴν ἐκλογὴν δέον νὰ ἐκλέγονται καὶ ἐξελεγκταὶ ὡς καὶ ἀναπληρωματικοὶ αὐτῶν¹ ἤδη μὴ ἐφαρμοσθέντος τούτου παρεβιάσθη τὸ ἐνιαίον τῆς ἐκλογῆς. 3ον) Ἐπετράπη ὑπὸ τῆς Δημογεροντίας ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου καὶ μετὰ τὴν ὀριστικὴν ἐπὶ τούτου ἀπόφασιν ἦτοι ἐπετράπη ὅπως εἰσαχθῆ ἔν αὐτῷ πρόσωπον μετὰ τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν ἐνστάσεων ἐπὶ τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου καθ' ἣν δὲν θὰ ἐπιτρέποντο ἄλλαι ἐνστάσεις ἐπ' αὐτοῦ. Ἐνεκεν τῶν ἀνωτέρω λόγων ἐξαιτεῖται ὅπως ἡ ἐκλογὴ αὕτη ἀκυρωθῆ καθότι ἐπαναλαμβάνει δὲν ἐφαρμόσθησαν ἐν αὐτῇ ὡς ἔδει αἱ διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ οὔτε ἡ ἐκλογὴ διενεργήθη εὐσυνειδήτως καὶ ἐνιαίως².

Μετὰ ἀπὸ το Χατζῆ το λόγο ἔλαβε ὁ δικηγόρος Μέξης πληρεξούσιος τοῦ κόμματος τοῦ Πισπιρῆ, ὁ ὁποῖος τόνισε στο συμβούλιον τα εξής: «1^α) Ἐκ τῶν ἐγγράφως ὑποβληθεισῶν ἐνστάσεων ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνουσι τὰ κατὰ τῶν ἐκλογῶν ὡς κακῶς δῆθεν σχηματισθέντος τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου δὲν πρέπει κατ' ἀρχὴν νὰ ληφθῶσι ὑπ' ὄψιν διότι ἀφ' ἑνὸς περιέχουσι μομφὴν κατὰ τοῦ Ἀρχιερέως καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπειλοῦσιν ὅτι διὰ τῆς βίας δὲν θὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν ἀπόφασιν περὶ ἐπικυρώσεως τῶν ἐκλογῶν. Κατ' οὐσίαν δὲν πρέπει νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν διότι αἱ ἐνστάσεις ἀφορῶσι τὸν ἐκλογικὸν κατάλογον καθ' οὗ δὲν πρέπει νὰ γίνωνται ἐνστάσεις καὶ δεύτερον ἀφορῶσιν ἐνστάσεις ἐναντίον ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου περὶ τὴν ἐκλογὴν. 2^α) Ὅσον ἀφορᾷ τὰ περὶ δωροδοκίας ταῦτα διαφεύγουσι τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Συμβουλίου διότι ἐάν ληφθῶσι ὑπ' ὄψιν τοῦτο ἢ θὰ ἐκδώσῃ ἀθωωτικὴν ἀπόφασιν ἢ θὰ καταδικάσῃ ἐπὶ δωροδοκία· ἄλλως τε οἱ ἴδιοι οἱ ἐνιστάμενοι προτείνουσιν ἑαυτοὺς ὡς μάρτυρας καὶ τέλος παραδέχονται ὅτι εἰς μόνον δωροδοκηθεὶς ἐψήφισεν ὑπὲρ τῶν πελατῶν του, ὅσον καὶ ἂν ἀληθὴς ἂν ἦτο καὶ ἂν ἠδύνατο νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν δὲν φέρει καμμίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς καθότι ἐκ τῶν 24 ψηφοφορησάντων θὰ ἔμενον 23 ἦτοι πάλιν θὰ ἦτο πλειοψηφία καὶ διότι οἱ ἄλλοι ἐψήφισαν ὑπὲρ τῶν ἀντιθέτων. 3ον) Ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν ἐναντίον τοῦ Δ. Πισπιρῆ δέον αὕτη νὰ μὴ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν καθ' ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι ἀσχετον ἢ ἐάν τοῦναντίον ἢ ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασιν δὲν θὰ ἔχη καμμίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν. 4ον) Ὡς πρὸς τὴν φανεράν διεξαγωγὴν τῆς ψηφοφορίας αὕτη ἐγένετο οὕτως κατ' ἀπαίτησιν ὅλης τῆς Κοινότητος, ὅπως σημειοῦται ἐν τῷ πρακτικῷ τοῦ εἰσηγητοῦ, καὶ ὁ τρόπος οὗτος δεικνύει ὅτι ἐν

1. Ὁ κανονισμὸς τῶν τριῶν τμημάτων δὲν πρόβλεπε τέτοια διάταξη. Ἀντίθετα ὁ ἐπαρχιακὸς κανονισμὸς τοῦ 1909 πρόβλεπε τὴν ἐκλογὴν τριῶν ἐξελεγκτῶν οἱ ὁποῖοι ἔλεγχαν τοὺς χρονιάτικους λογαριασμοὺς τῆς ἐφοροεπιτροπείας καὶ ὕστερα υπέβαλλον τὸ πόρισμά τους στὴν δημογεροντία.

2. Βλ. ΑΜΙ, ὁ.π. σ. 354-355.

τη Κοινότητα ταύτη υπάρχει ανεξαρτησία και ούχι πλείσις ελευθερίας όπως άλλως τε εξάγεται εξ αυτής της αίτησεως των ενισταμένων οτινες όμολογούσιν ότι οι ύπολειφθέντες δέν προσήλθαν να ψηφίσωσι μόνον ένκειν της δωροδοκίας· προσέτι δέ ήδύναντο οι ύπολειφθέντες ή να άνιστώσιν εξ άρχης κατά τοδ τρόπου της ψηφοφορίας ή να προσέλθωσι και ζητήσωσι την μυστικήν. 4ον) Ός προς τους άνακληρωτάς και έξελεγκτάς δέν έδόθη καμμία διαταγή περί εκλογών τοιούτων εί μή μόνον, περί έφοροεπιτρόπων. Τελευταίον έξαιτείται όπως άπορρυπτομένων των ένστάσεων των άντιθέτων ως άβασίμων να έπικυρωθώσιν (δέ) αί εκλογαί ως νομίμως και έγκύριως διενεργηθείσαι».

Ανταπαντώντας ο δικηγόρος Χατζής, στον συνάδελφό του Μέξη ζήτησε ξανά να ακυρωθεί η εκλογή γιατί αυτή έγινε με φανερή ψηφοφορία και γιατί παραβιάστηκε η θέληση των εκλογέων με δωροδοκία¹. Μετά από αυτή τη δευτερολογία του Χατζή, το συμβούλιο των τριών τμημάτων κήρυξε το τέλος της διαδικασίας και με την υπ' αριθ. 504/3-9-1908 απόφασή του ενέκρινε τελεσίδικα την εκλογή και ανακήρυξε εφοροεπιτρόπους της Μονής της Τσιούκας και της σχολής του Λοζετσίου τον Δημ. Πιασιρή, τον Γεώργιο Διαμάντη και Αναστάσιο Νικολό χαρακτηρίζοντας την πρόταση του εισηγητή σαν νόμιμη, έγκυρη και ισχυρή².

Με την παραπάνω απόφαση του Συμβουλίου των τριών τμημάτων, έληξε η κοινοτική διένεξη της κοινότητας του Λοζετσίου, και οι πάντες αναγνώρισαν σαν νόμιμους εκλεγέντες τους παραπάνω, για δύο χρόνια.

1. Βλ. ΑΜΙ, ό.π. σ. 355-356.

2. Βλ. ΑΜΙ, ό.π. σ. 357.

3. Βλ. ΑΜΙ, ό.π. σ. 357.